

FLASH EUROBAROMETER 584

Izzivi in prednostne naloge EU

EUROBAROMETER POROČILO

junij 2026

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

Raziskava, ki jo je izvedla Demoscopy na zahtevo Generalnega direktorata za komuniciranje (GD COMM, oddelek za javno mnenje in udejstvovanje državljanov)

Ta dokument ne predstavlja stališča Evropske komisije. Razlage in mnenja, ki jih vsebuje, so izključno avtorjeve.

Naslov projekta

Raziskava Flash Eurobarometer 584 – Izzivi in prednostne naloge EU

Poročilo

SL

Kataloška številka

NA-01-26-031-EN-N

ISBN

978-92-68-41278-7

doi: 10.2775/2560997

© Evropska unija, 2026

<https://europa.eu/eurobarometer>

*Europo
Demokratio
Esperanto*

Dokument, ki ga je pripravil Pierre Dieumegard za [Europokune](#)– Evropa skupaj – in [Europe Democracy Esperanto](#).

Namen tega "začasnega" dokumenta je omogočiti več ljudem v Evropski uniji, da se seznani z dokumenti, ki jih pripravi Evropska unija (in se financirajo z njihovimi davki).

Če prevodov ni, so državljani izključeni iz razprave.

Ta dokument „Eurobarometer“ [je obstajal le v angleščini](#), v datoteki pdf. Iz začetne datoteke smo ustvarili odt-datoteko, ki jo je pripravila programska oprema Libre Office, za strojno prevajanje v druge jezike. Rezultati so zdaj [na voljo v vseh uradnih jezikih](#).

Zaželeno je, da prevajanje pomembnih dokumentov prevzame uprava EU. „Pomembni dokumenti“ niso le zakoni in drugi predpisi, temveč tudi pomembne informacije, potrebne za skupno sprejemanje informiranih odločitev.

Da bi skupaj razpravljali o naši skupni prihodnosti in omogočili zanesljive prevode, bi bil mednarodni jezik esperanto zelo koristen zaradi svoje preprostosti, pravilnosti in natančnosti.

Kontaktirajte nas:

[Kontaktu nin-Ek ! Europo kune !](#)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Kazalo vsebine

Uvod.....	4
Ključne ugotovitve.....	6
1. Izpostavljenost in tveganja, s katerimi se otroci soočajo na družbenih medijih.....	8
1.1 Izpostavljenost napačnim in zavajajočim informacijam na spletu ter odzivi nanje.....	8
1.2 Tveganja, s katerimi se soočajo otroci na spletu, in njihova zaščita.....	12
2. Dojemanje demokracije in pravne države.....	15
2.1 Opredelitev stebrov demokracije.....	15
2.2 Mešano zadovoljstvo s pravno državo na nacionalni ravni in ravni EU.....	17
2.3 Pomisleki glede ukrepov državljanov, ki vplivajo na odločanje v EU.....	21
3. Energetska kriza.....	24
3.1 Energija iz obnovljivih virov, vodilni ukrep za odmik od fosilnih goriv.....	24
3.2 Naraščajoče cene energije: zmanjšanje porabe namesto strukturnih sprememb.....	26
4. Dojemanje trgovinske politike in gospodarske suverenosti.....	28
4.1 Sodelovanje v trgovinskih pogajanjih.....	28
4.2 Diverzifikacija trgovinskih odnosov.....	30
5. Dojemanje glavnih izzivov EU.....	31
5.1 Mnenje Evropejcev o glavnih izzivih EU.....	31
5.2 Prednostne naloge, ki jih Evropejci pričakujejo od EU.....	35
6. Varnost in obramba EU.....	38
6.1 Domnevna grožnja nacionalni varnosti in podpora obrambni avtonomiji EU.....	38
6.2 Zaupanje v EU za krepitev varnosti in obrambe.....	41
7. Tehnične specifikacije.....	44
8. Questionnaire.....	46

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

Uvod

Evropska unija je v obdobju velike politične, gospodarske in družbene negotovosti. Varnostna in obrambna vprašanja, strateška avtonomija, energetska pritiski, konkurenčnost, demokratična odpornost in dezinformacije so postali osrednji elementi javne razprave o prihodnosti EU. To je razvidno iz nedavnih dokazov Eurobarometra: 68 % Evropejcev in Evropejk se strinja, da je varnost njihove države ogrožena v sedanjih mednarodnih razmerah, kar dojemajo vse države članice.¹ V zvezi s tem je dojemanje državljanov pomemben pokazatelj, kako države članice razumejo vlogo, prednosti in ranljivosti EU. V prejšnji raziskavi Flash Eurobarometer, objavljeni septembra 2025, so bila že preučena stališča državljanov o prihodnosti Evropske unije, vključno z njihovo stopnjo optimizma, njihovo oceno glavnih prednosti in izzivov EU ter njihovimi pričakovanji glede ključnih prednostnih nalog politike. Rezultati so poudarili nadaljnji pomen teh tem in potrdili potrebo po spremljanju razvoja javnega mnenja v hitro spreminjajočem se okolju.

Evropska komisija zato začne novo raziskavo Flash Eurobarometer, da bi posodobila in poglobila razpoložljive dokaze o stališčih državljanov o izzivih in prednostnih nalogah, s katerimi se bo Evropska unija soočala v letu 2026. Z raziskavo se bo izmerilo, kako ljudje po vsej EU-27 dojemajo glavna vprašanja, s katerimi se sooča Unija, na katerih področjih bi bilo treba po njihovem mnenju nameniti prednostno pozornost in kako vidijo širšo usmeritev EU v odziv na sedanje in nastajajoče pritiske. Ohranila bo tudi omejeno število kazalnikov trendov iz prejšnjega vala, kar bo sčasoma omogočilo oceno sprememb v zvezi z izbranimi ključnimi temami, kot so optimizem glede prihodnosti EU, zaznane prednosti in izzivi, prednostne naloge politike, demokracija, gospodarsko zaupanje in varnost. Hkrati bodo v vprašalniku obravnavana vprašanja, ki so še posebej pomembna za sedanjo agendo, vključno z obrambo, strateško avtonomijo, položajem EU v svetu,

energetsko krizo, inovacijami, poenostavitvijo in dezinformacijami. Rezultati bodo zagotovili pravočasne in primerljive dokaze v podporo dejavnostim Komisije za strateški razmislek in komuniciranje pred govorom o stanju v Uniji septembra 2026.

V imenu Evropske komisije, Generalnega direktorata za komuniciranje (GD COMM, enota za javno mnenje in udejstvovanje državljanov), je Demoscopy opravil razgovore s splošnim prebivalstvom, starim 15 let in več, v vseh 27 državah članicah Evropske unije (EU).

Med 19. in 24. junijem 2026 je bilo opravljenih 25 904 intervjujev z uporabo CAWI (Computer Assisted Web Interviewing), pri čemer je bilo približno 1 000 intervjujev opravljenih v večjih državah, 500 intervjujev pa v manjših državah (LU, CY, MT).

1 Raziskava Flash Eurobarometer 574, Evropska unija v obrambi in vesolju, Evropska komisija, GD DEFIS, januar 2026, [Evropska unija v obrambi in vesolju – raziskava Eurobarometer](#).

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

Opombe

- Podatki raziskave so ponderirani
- Za rezultate ankete veljajo dovoljena odstopanja pri vzorčenju, kar pomeni, da vse očitne razlike med državami ali skupinami morda niso statistično pomembne.
- Kadar lahko anketiranci izberejo več odgovorov, lahko vsota odstotkov odgovorov presega 100 %.
- V tem poročilu so države navedene z uradno kratico, kot je navedeno spodaj.

BE	Belgija	FR	Francija	NL	Nizozemska
BG	Bolgarija	kadro vska	Hrvaška	AT	Avstrija
CZ	Češka	IT	Italija	PL	Poljska
DK	Danska	CY	Rep. Cipra*	PT	Portugalska
DE	Nemčija	LV	Latvija	RO	Romunija
EE	Estonija	LT	Litva	SI	Slovenija
IE	Irska	LU	Luksemburg	SK	Slovaška
EL	Grčija	HU	Madžarska	FI	Finska
ES	Španija	MT	Malta	SE	Švedska

*Ciper kot celota je ena od 27 držav članic EU. Iz praktičnih razlogov so bili razgovori opravljeni le v delu države, ki je pod nadzorom vlade Republike Ciper.

Ključne ugotovitve

Izpostavljenost in tveganja, s katerimi se otroci soočajo na družbenih medijih

- 58 % Evropejcev je naletelo na vsebino, za katero niso bili prepričani, da je zanesljiva v zadnjih sedmih dneh, 57 % pa jih je naletelo na vsebino, za katero so menili, da je napačna ali zavajajoča. 42 % jih meni, da so naleteli na vsebine, ki bi lahko bile del tujega poskusa vplivanja na njihovo mnenje, ta delež pa se je povečal na 55 % v Estoniji in 54 % v Latviji v primerjavi s 35 % na Nizozemskem in v Belgiji.
- Ko se Evropejci soočajo z sumljivimi vsebinami, jih skoraj enakomerno primerjajo z drugimi viri (33 %) in preprosto ignorirajo (32 %). Le 15 % jih poroča platformi, 15 % o njej razpravlja s prijatelji ali družino, 5 % pa jih jo deli na spletu.
- Evropejci dajejo prednost odločnejšim in na pravih temelječim odzivom na napačne informacije: najpogostejše izbrana ukrepa so strožje sankcije proti nezakonitim vsebinam (44 %) in strožja pravila o platformah (40 %), in sicer pred izobraževanjem in medijsko pismenostjo (29 %).
- Sedem od desetih Evropejcev je zaskrbljenih zaradi tveganj, s katerimi se soočajo otroci na spletu, od spletnega ustrahovanja ali nadlegovanja (71 %) do spletnega pridobivanja otrok za spolne namene ali spolnega izkoriščanja (70 %). Večina je zaskrbljena zaradi vsakega tveganja v vsaki državi članici.
- 63 % Evropejcev si želi zavezujočih pravil na ravni EU, ki bi omejevala dostop otrok do družbenih medijev glede na starost: 36 % jih je naklonjenih popolni prepovedi pod določeno starostjo, 27 % pa zapoznelemu dostopu. Podpora presega 50 % v vsaki državi članici.

Dojemanje demokracije in pravne države

- Svoboda govora (34 %), svobodne in poštene volitve (32 %) ter spoštovanje pravne države in temeljnih pravic (31 %) veljajo za najpomembnejše stebre demokracije v EU.

- 51 % Evropejcev je zadovoljnih s spoštovanjem pravne države v svoji državi v primerjavi s 47 % na ravni EU (enako 47 % nezadovoljnih). Nacionalno zadovoljstvo se giblje od 91 % v Luksemburgu do 29 % v Bolgariji.
- Nobena oblika državlanskega delovanja, razen volitev, ni po mnenju večine učinkovita: neposredna udeležba državljanov (npr. evropska državljanska pobuda) je na vrhu seznama s 46 %, članstvo v združenju ali nevladni organizaciji pa velja za najmanj učinkovit ukrep (35 %).

Energetska kriza

- Razvoj večje zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov je vodilni ukrep, ki ga Evropejci povezujejo s prehodom EU s fosilnih goriv, ki ga je najprej navedlo 35 % in skupaj 56 %, precej pred ukrepi za energijsko učinkovitost (40 %) in jedrskimi rešitvami (32 %).
- Zaradi naraščajočih cen energije Evropejci večinoma prilagajajo svoje vedenje, namesto da bi vlagali v strukturne rešitve: 31 % jih je zmanjšalo skupno porabo električne energije, 27 % pa jih je natančneje spremljalo svojo porabo energije, v primerjavi s samo 16 % vlaganja v učinkovite naprave in 14 % vgrajevanja rešitev za obnovljive vire energije. 11 % jih sploh ni ukrepalo.

Trgovina: diverzifikacija in sodelovanje na ravni EU

- 65 % Evropejcev in Evropejk se strinja, da bi morala EU okrepiti svojo gospodarsko neodvisnost z diverzifikacijo trgovinskih odnosov, 62 % pa jih meni, da bi morale države članice s skupnimi pogajanjmi na ravni EU doseči boljše rezultate. Večina podpira obe izjavi v vseh državah članicah.
- Zaupanje v EU je najmočnejše gonilo podpore: sporazum o trgovinskem sodelovanju na ravni EU je med tistimi, ki zaupajo EU, 72-odstoten, med tistimi, ki ne zaupajo EU, pa 49-odstoten.

Dojemanje glavnih izzivov in prednostnih nalog EU

- Življenjski stroški (39 %) so še vedno glavna skrb Evropejcev pred vojno v Ukrajini (33 %) in nedovoljenimi migracijami (32 %). Od

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

septembra 2025 se je povečala zaskrbljenost zaradi življenjskih stroškov (+10 odstotnih točk), medtem ko se je zaskrbljenost zaradi vojne v Ukrajini zmanjšala (–14 odstotnih točk).

- Na vprašanje, kaj bi morala EU prednostno obravnavati, Evropejci postavljajo nedovoljene migracije (25 %) ter varnost in obrambo (24 %) tik pred podnebne spremembe (21 %) in vojno v Ukrajini (20 %), in sicer v veliko tesnejšo skupino kot glavne izzive EU.

Varnost in obramba EU

- 52 % Evropejcev se strinja, da je ogrožena varnost njihove države, kar je 16 odstotnih točk manj kot januarja 2026. Kljub temu upadu se jih 68 % strinja, da bi morala EU okrepiti svoje zmogljivosti za samostojno obrambo, kar je večina v vseh državah članicah.
- 56 % Evropejcev in Evropejk zaupa, da bo EU okrepila varnost in obrambo ter bolje zaščitila svoje državljane in državljanke, kar je 4 točke več kot januarja 2026, kar je manjša večina od podpore načelu avtonomne obrambe EU.

1. Izpostavljenost in tveganja, s katerimi se otroci soočajo na družbenih medijih

1.1 Izpostavljenost napačnim in zavajajočim informacijam na spletu ter odzivi nanje

V praksi večina Evropejcev vsak teden naleti na dvomljivo zanesljivost.

V praksi je izpostavljenost spletnim vsebinam dvomljive zanesljivosti zelo razširjena. Vprašanje se je nanašalo le na zadnjih sedem dni, kar je kratek čas, vendar je več kot eden od dveh Evropejcev (58 %) naletel na vsebino, za katero niso bili prepričani, da je zanesljiva, vključno s približno petino (22 %) vsak dan ali skoraj vsak dan. Podoben delež (57 %) je naletel na vsebino, za katero so menili, da je napačna ali zavajajoča, spet približno eden od petih (21 %) vsak dan ali skoraj vsak dan. Domnevna izpostavljenost tujemu vmešavanju je nekoliko manj razširjena, vendar še zdaleč ni zanemarljiva: 42 % jih je naletelo na vsebino, za katero so menili, da bi lahko bila del poskusa tuje države ali organizacije, da bi vplivala na njihovo mnenje. Čeprav je ta delež še vedno pod mejo 50 %, je še vedno zelo velik.

izpostavljenost vsebini dvomljive zanesljivosti je vsaj enkrat tedensko največja v baltskih državah, na Hrvaškem, v Grčiji in Romuniji, kjer znaša od približno 65 % do 72 %, najnižja pa v Franciji (50 %), Nemčiji (52 %), na Nizozemskem (53 %) in v Belgiji (54 %). Razvrstitev je skoraj enaka za vsebine, za katere so anketiranci menili, da so napačne ali zavajajoče.

Domnevna izpostavljenost tujemu vmešavanju je ločena. Tu se pojavi jasen geografski vzorec, saj so države, ki poročajo o najpogostejši izpostavljenosti, tiste na vzhodnem boku EU, ki je najbližje Rusiji. Vsaj enkrat tedensko 55 % anketirancev v Estoniji, 54 % v Latviji, 52 % v Litvi, 50 % v Romuniji in 49 % na Poljskem naleti na vsebino, za katero menijo, da bi lahko bila del poskusa vplivanja tuje države ali organizacije na mnenje, v primerjavi s povprečjem EU-27, ki znaša 42 %. Izpostavljenost je najnižja na Nizozemskem in v Belgiji (obe 35 %), Franciji (37 %)

Q13 V zadnjih sedmih dneh, kako pogosto ste naleteli na informacije na spletu, da ste ...

Several times a week

■ Dnevno ali skoraj vsak dan ■ Večkrat na teden ■ Manj pogosto ■ Nikoli ■ Ne vem, če

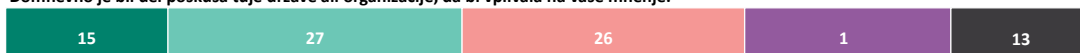
Nismo bili prepričani, ali je bil zanesljiv.

Domnevno napačna ali zavajajoča

Domnevno je bil del poskusa tuje države ali organizacije, da bi vplivala na vaše mnenje.

Dvomi o informacijah so splošni, vendar je zaznano tuje vmešavanje največje na vzhodnem boku

Pogostost izpostavljenosti se po EU razlikuje, vendar države, ki poročajo o najpogostejši izpostavljenosti, to običajno storijo za vse tri postavke hkrati. Redna

in Nemčiji (38 %). Vrzel je še večja pri nasprotnem odgovoru: približno vsak četrti anketiranec v Nemčiji in na Nizozemskem pravi, da nikoli ne naleti na takšno vsebino, v baltskih državah pa približno vsak osmi anketiranec. Več držav, v katerih je splošni dvom o informacijah velik, kot sta Hrvaška in Grčija,

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

kljub temu poroča o veliko manjši zaznani izpostavljenosti tujemu vmešavanju (45 % in 44 %), kar kaže, da širok skepticizem glede spletnih vsebin ne pomeni samodejno občutka namerne tuje manipulacije.

ali spletnem mestu, enak delež (15 %) pa o njej razpravlja s prijatelji ali družino. Zelo malo anketirancev pravi, da jih delijo na spletu (5 %), kar kaže, da je aktivno širjenje vsebin, ki naj bi bile lažne, še vedno omejeno.

Pogosta izpostavljenost je predvsem posledica uporabe družbenih medijev in s tem starosti.

Način porazdelitve te izpostavljenosti sledi dokaj preprosti logiki: bolj ko oseba uporablja družbene medije za obveščanje, večja je verjetnost, da bo naletela na vsebino, za katero meni, da je nezanesljiva. Uporaba družbenih medijev za informacije je daleč najmočnejši dejavnik. Dnevni uporabniki poročajo o tedenski izpostavljenosti vsebinam z dvomljivo zanesljivostjo veliko pogosteje kot neuporabniki (63 % v primerjavi s 34 %), vrzel pa je še večja pri zaznanem tujem vmešavanju (48 % v primerjavi s 17 %, pri čemer 41 % neuporabnikov pravi, da nikoli ne naletijo na take vsebine). Prisoten je tudi starostni učinek, čeprav je verjetno, da je delno povezan z uporabo družbenih medijev, saj so najtežji uporabniki teh platform mlajši ljudje. Anketiranci, stari od 15 do 24 let, so najpogosteje poročali o pogosti izpostavljenosti, in sicer 71 % pri vsebini z dvomljivo zanesljivostjo in 53 % pri sumu tujega vmešavanja v primerjavi z 51 % oziroma 32 % pri osebah, starih 55 let in več. To je zrcalna slika vzorca, ki vzbuja zaskrbljenost glede tveganj, s katerimi se soočajo otroci, pri čemer so izstopali starejši anketiranci. Druge spremenljivke kažejo v isto smer. Anketiranci, ki ne opravljajo poklicne dejavnosti, večinoma upokojeni, so med najmanj izpostavljenimi (51 % in 32 %), medtem ko spol, izobrazba in območje prebivanja niso pomembni.

Evropejci so razdeljeni med preverjanje sumljivih vsebin in njihovo preprosto ignoriranje

Ko Evropejci naletijo na informacije, za katere menijo, da bi lahko bile napačne ali zavajajoče, so razdeljeni med dve zelo različni reakciji, ki sta skoraj enako pomembni. Tretji preveri informacije tako, da jih primerja z drugimi viri (33 %), medtem ko jih skoraj toliko preprosto ignorira (32 %). Preverjanje je zato najpogostejši odziv, vendar le z majhnim odstopanjem od nesodelovanja. Druge reakcije so manj pogoste: 15 % jih poroča o vsebini na platformi

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

V14 Ko na spletu naletite na informacije, za katere menite, da bi lahko bile napačne ali zavajajoče, kaj običajno storite (možnih je več odgovorov)

Ravnovesje med preverjanjem in neupoštevanjem se med državami zelo razlikuje

Medtem ko sta preverjanje in ignoriranje skoraj vezana na ravni EU, se ravnovesje med njima med državami članicami močno razlikuje. Delež, ki preverja informacije v primerjavi z drugimi viri, je precej stabilen, vendar se delež, ki jih preprosto prezre, giblje od približno enega od petih do več kot štirih od desetih. Preverjanje jasno prevladuje v Estoniji (40 % preverjanja v primerjavi z 22 % ignoriranja) ter na Poljskem, v Avstriji in Romuniji, medtem ko ignoriranje prevladuje na Danskem (41 % ignoriranja v primerjavi s 24 % preverjanja), Hrvaškem (44 % ignoriranja v primerjavi z 28 % preverjanja), Nizozemskem (42 % ignoriranja v primerjavi s 27 %) in Irskem (40 % ignoriranja v primerjavi s 27 % preverjanja). Razlikuje se tudi nagnjenost k sporočanju vsebin platformi, in sicer od približno 10 % na Finskem in v Latviji do več kot 20 % na Portugalskem, Cipru in v Romuniji.

Evropejci dajejo prednost odločnejšim ukrepom, ki temeljijo na pravilih, pred mehkejšimi

Na vprašanje, katerim ukrepom bi bilo treba dati prednost, da bi zmanjšali negativni učinek napačnih ali zavajajočih informacij na spletu, in ali bi lahko izbrali največ dva, Evropejci in Evropejke dajejo prednost odločnejšim ukrepom, ki temeljijo na pravilih. Štirje najpogostejše izbrani so regulativne narave in so tesno povezani: strožje sankcije proti

nezakonitim spletnim vsebinam (44 %), strožja pravila za spletne platforme in platforme družbenih medijev (40 %), jasno označevanje vsebin, ustvarjenih ali prirejenih z umetno inteligenco (38 %), in najnižja starostna meja za dostop do družbenih medijev (37 %). Ukrepi, ki temeljijo na opolnomočenju državljanov, so nižji: 29 % vprašanih izbere več izobraževanja in medijske pismenosti ter bolj neodvisno preverjanje dejstev. Skoraj nihče ne meni, da dodatni ukrepi niso potrebni (3 %), kar kaže na skoraj vsesplošno zahtevo po ukrepanju.

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

V15 Kateri od naslednjih ukrepov, če obstajajo, bi bilo treba prednostno razvrstiti za zmanjšanje negativnega učinka napačnih ali zavajajočih informacij na spletu? (Možnih je več odgovorov, največ 2)

Regulativni ukrepi vodijo v skoraj vseh državah članicah

Regulativni ukrepi so zaželeni po vsej Evropski uniji. Strožje sankcije proti nezakonitim spletnim vsebinam in strožja pravila za spletne platforme in platforme družbenih medijev so med najpogostejše izbrani ukrepi v skoraj vseh državah članicah. Podpora strožjim sankcijam je najvišja na Portugalskem (52 %), v Franciji (50 %) ter Španiji in Romuniji (obe 49 %), najnižja pa v Latviji (31 %). Ukrepi, ki temeljijo na opolnomočenju državljanov, in sicer večja izobrazba in medijska pismenost ter bolj neodvisno preverjanje dejstev, so v večini držav uvrščeni nižje. Povsod le majhna manjšina meni, da dodatni ukrepi niso potrebni.

1.2 Tveganja, s katerimi se soočajo otroci na spletu, in njihova zaščita

Široka in intenzivna zaskrbljenost zaradi tveganj

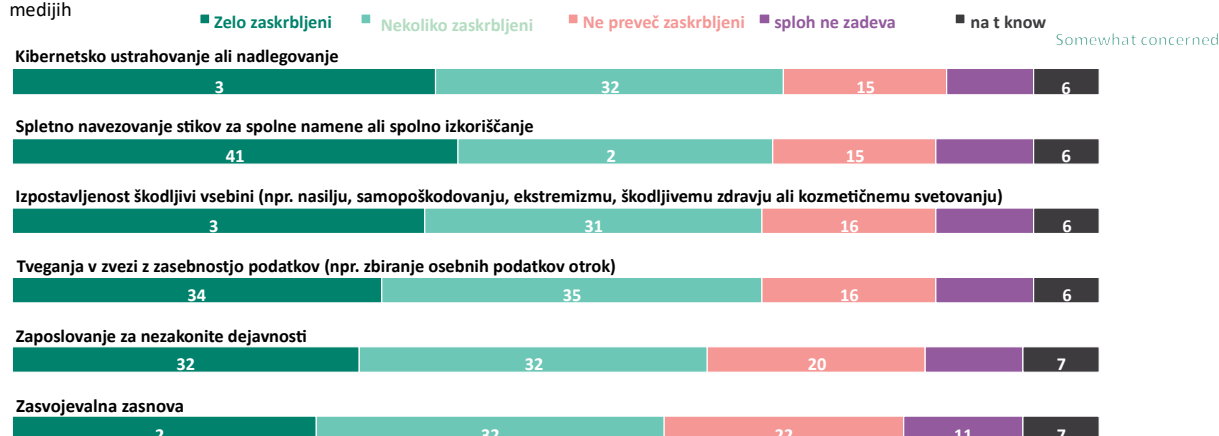
Rezultati kažejo, da je zelo velik delež Evropejcev zaskrbljen zaradi različnih tveganj, s katerimi se lahko otroci srečujejo v družbenih medijih. Za vsako od preizkušenih tveganj je skoraj sedem od desetih anketirancev navedlo, da so zaskrbljeni, izmerjene ravni pa so si na splošno precej blizu. Zaskrbljenost je največja pri spletnem ustrahovanju ali nadlegovanju (71 %) ter spletnem navezovanju stikov za spolne namene ali spolnem izkoriščanju (70 %), sledijo pa jim izpostavljenost škodljivim vsebinam, kot so nasilje, samopoškodovanje ali ekstremizem (69 %) in tveganja za zasebnost podatkov (69 %). Zaposlitev za nezakonite dejavnosti (64 %) in zasvajajočo zasnovo platform (60 %) je nekoliko nižja, čeprav jo še vedno podpira velika večina. Prav tako pomembna je intenzivnost tega pomisleka. Delež anketirancev, ki pravijo, da so "zelo zaskrbljeni" in ne le "nekoliko zaskrbljeni", je znaten. Skoraj štirje od desetih Evropejcev so zelo zaskrbljeni zaradi spletnega pridobivanja otrok za spolne namene ali spolnega izkoriščanja (41 %), kibernetkega ustrahovanja ali nadlegovanja (39 %) in izpostavljenosti škodljivim vsebinam (38 %). Delež je nekoliko nižji pri tveganjih za zasebnost podatkov (34 %), zaposlovanju za nezakonite dejavnosti (32 %) in zasnovi, ki povzroča zasvojenost (28 %), vendar je

v absolutnem smislu še vedno visok. Treba je poudariti, da je bilo to vprašanje zastavljeno vsem Evropejcem in ne le staršem, zaradi česar je obseg zaskrbljenosti še toliko bolj osupljiv. Nazadnje, samo 6 % do 7 % vprašanih je odgovorilo, da „ne vedo“ za katero koli tveganje, kar kaže, da lahko Evropejci in Evropejke hitro izrazijo svoje stališče o teh vprašanjih.

Večina je zaskrbljena v vseh državah članicah EU

V vsaki državi članici je večina anketirancev zaskrbljena zaradi vsakega od testiranih tveganj. Tudi v državah, kjer je zaskrbljenost najmanjša, kot so Belgija, Nemčija, Francija, Madžarska in Avstrija, je približno šest od desetih anketirancev zaskrbljenih zaradi vsakega tveganja. Nobena nacionalna javnost torej ne izstopa tako na splošno, da ne bi bila zaskrbljena, razlike med državami pa so predvsem razlike v stopnji. Zaskrbljenost je večja v številnih južnih in vzhodnih državah članicah, večinoma manjših. Delež zadevnih anketirancev v zvezi z izpostavljenostjo škodljivim vsebinam sega od 63 % na Nizozemskem ter 64 % v Nemčiji in Belgiji do 0 % na Irskem in 1 % na Portugalskem ter blizu 0 % na Malti in Cipru. Primerljiva razširjenost je ugotovljena pri spletnem navezovanju stikov za spolne namene ali spolnem izkoriščanju, in sicer s 64 % na Nizozemskem na več kot 90 % na Cipru, ter pri spletnem nadlegovanju ali nadlegovanju, ki je najbolj razširjena skrb, ki sega od 64 % v Nemčiji do

V11 Kako zaskrbljeni ste zaradi naslednjih tveganj, s katerimi se soočajo otroci na družbenih medijih

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

95 % na Malti. Nekatere države izstopajo glede posebnih tveganj: zaskrbljenost zaradi novačenja za nezakonite dejavnosti na primer dosega 72 % v Romuniji in na Slovaškem, kar je precej nad povprečjem EU-27, ki znaša 64 %. Med šestimi tveganji se nacionalne ravni zaskrbljenosti običajno ujemajo: kadar so anketiranci bolj zaskrbljeni zaradi enega tveganja, so običajno bolj zaskrbljeni tudi zaradi drugih. Portugalska, Estonija, Irska in Litva so nad povprečjem EU-27 pri vseh šestih tveganjih, Francija, Nemčija, Belgija in Madžarska pa so pod povprečjem pri vsakem od njih. Najbolj jasna izjema je zasvajajoča zasnova, ki kaže največje razlike med državami, od 50 % v Franciji in 52 % na Švedskem do 90 % na Malti. Francija in Švedska sta glede tega tveganja precej manj zaskrbljeni kot glede drugih tveganj, medtem ko je Slovenija glede večine tveganj pod povprečjem EU-27, glede zasnove, ki povzroča zasvojenost, pa nad njim. Zato se zdi, da je zaskrbljenost glede bolj uveljavljenih spletnih nevarnosti, kot sta navezovanje stikov za spolne namene ali kibernetško ustrahovanje, po vsej Uniji enakomerneje porazdeljena kot zaskrbljenost glede načina, kako so platforme zasnovane tako, da pritegnejo pozornost otrok.

Starost, veliko bolj kot spol, vzbuja zaskrbljenost, pri čemer so najbolj zaskrbljeni starejši od 55 let.

Zaskrbljenost glede tveganj, s katerimi se otroci soočajo na spletu, je nekoliko večja pri ženskah kot pri moških, čeprav je razlika še vedno skromna. Ženske so nekoliko bolj kot moški zaskrbljene zaradi spletnega pridobivanja otrok za spolne namene ali spolnega izkoriščanja (72 % v primerjavi s 6 %) in izpostavljenosti škodljivim vsebinam (70 % v primerjavi s 6 %), pri čemer obstajajo primerljive vrzeli glede drugih tveganj. Največja razlika je povezana s starostjo. Anketiranci, stari 55 let in več, so bistveno bolj zaskrbljeni kot mlajši, kar velja za vsa testirana tveganja. 75 % oseb, starih 55 let in več, je na primer zaskrbljenih zaradi izpostavljenosti škodljivim vsebinam, 76 % zaradi spletnega pridobivanja otrok za spolne namene in spletnega ustrahovanja ter 75 % zaradi tveganj v zvezi z zasebnostjo podatkov, v primerjavi z 62 %, 64 %, 65 % oziroma 62 % oseb, starih od 25 do 39 let. Druge starostne skupine so si precej blizu. Omeniti je

treba, da so otroci, stari od 25 do 39 let, dejansko najmanj prizadeta skupina, čeprav je verjetno, da bo v to starostno skupino vključen velik delež staršev majhnih otrok. Po poklicu so anketiranci, ki ne opravljajo poklicne dejavnosti, najbolj zaskrbljeni, saj jih je približno 75 % izpostavljenih največjemu tveganju. Ta rezultat je verjetno delno zmeden s starostjo, saj je ta skupina večinoma sestavljena iz starejših, upokojenih ljudi. Sestava gospodinjstva kaže v isto smer. Anketiranci, ki nimajo otrok, mlajših od 15 let, so bolj zaskrbljeni (72 % do 74 % pri večini tveganj) kot tisti, ki živijo s tremi ali več otroki (približno 60 %). Tudi tu je razlika vsaj delno povezana z učinkom starosti, saj je za starejše anketirance manj verjetno, da bodo imeli majhne otroke, ki živijo doma.

Velika večina si želi zavezujočih pravil na ravni EU za zaščito otrok na spletu

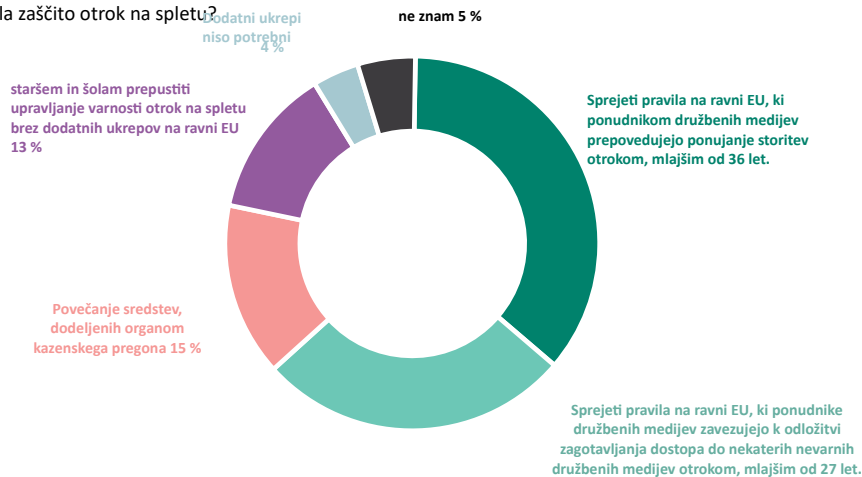
Na vprašanje, katere ukrepe bi morala EU sprejeti za okrepitev zaščite otrok na spletu, so Evropejci jasno naklonjeni zavezujočim pravilom na ravni EU. Možnosti, ki vključujeta pravila na ravni EU, je izbralo skupno 63 % anketirancev: 36 % jih meni, da bi EU sprejela pravila, ki bi ponudnikom družbenih medijev preprečevala ponujanje storitev otrokom, mlajšim od določene starosti, nadaljnjih 27 % pa bi od ponudnikov zahtevalo, da odložijo dostop otrok do nekaterih nevarnih platform, mlajših od določene starosti. Veliko manj anketirancev se obrača na druge pristope: 15 % bi dalo prednost krepitvi sredstev, dodeljenih organom kazenskega pregona, le 13 % pa bi zadevo prepustilo staršem in šolam brez dodatnih ukrepov na ravni EU.

Le 4 % jih meni, da dodatni ukrepi niso potrebni, 5 % pa jih ni izrazilo mnenja.

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

v 12. Aktu o digitalnih storitvah od spletnih platform zahteva, da otroke bolje zaščitijo pred škodo, ki bi lahko na primer nastala zaradi kibernetnega ustrahovanja, pridobivanja otrok za spolne namene, izpostavljenosti nasilnemu/ekstremističnemu gradivu, zasvajajoče zasnove ali tako imenovanih zajčjih lukenj. Kateri od naslednjih ukrepov bi morala po vašem mnenju sprejeti EU, da bi dodatno okrepila zaščito otrok na spletu?

Podpora pravilom EU je skupna povsod, pri čemer so ostrejšše razlike glede popolne prepovedi

Prednost pravilom na ravni EU ima večina v vseh državah članicah. Skupaj sta obe možnosti, ki vključujeta pravila na ravni EU, podprti z vsaj večino povsod, od 54 % v Avstriji do približno 70 % ali več v več južnih in vzhodnih državah, kot je Grčija (74 %), ter na Portugalskem in v Romuniji (obe 72 %). Podpora ukrepom EU za zaščito otrok na spletu je zato na splošno sporazumna po vsej Evropski uniji. Vendar so razlike izrazitejšše pri možnosti popolne prepovedi, tj. pravil EU, ki ponudnikom družbenih medijev prepovedujejo, da bi svoje storitve ponujali otrokom, mlajšim od določene starosti. Ta možnost sega od 27 % v Avstriji in 28 % v Nemčiji do 44 % na Irskem, Portugalskem, v Romuniji, na Slovaškem in v Bolgariji ter do 49 % v Grčiji. Kontrast odraža razliko v prednostnem instrumentu in ne v skupni ravni podpore. V nekaterih državah se mnenje nagiba k popolni prepovedi, kot v Grčiji (49 % v primerjavi s 25 % zaradi zapoznelega dostopa), na Irskem (44 % v primerjavi s 19 %) in v Bolgariji (44 % v primerjavi s 23 %). V drugih se zavzema za bolj postopen pristop, ki temelji na odložitvi dostopa, kot v Estoniji (41 % za zamudo v primerjavi s 30 % za prepoved) in Sloveniji (39 % v primerjavi s 30 %).

Podpora popolni prepovedi narašča s starostjo in med tistimi, ki so najbolj oddaljeni od družbenih medijev

Podpora pravilom na ravni EU je stabilna v vseh družbenih skupinah in se giblje med približno 56 % in 69 % v skoraj vseh, kar na individualni ravni potrjuje že doseženo soglasje med državami. Tako kot pri državah se razlike pojavljajo pri izbiri instrumenta in predvsem pri podpori popolni prepovedi. Ta podpora se s starostjo stalno povečuje, in sicer z 29 % med anketiranci, starimi od 15 do 24 let, na 43 % med tistimi, starimi 55 let in več. Starejši anketiranci so tudi manj naklonjeni temu, da bi zadevo prepustili staršem in šolam (11 % v primerjavi s 18 % najmlajših). Največji kontrast pa je povezan z uporabo družbenih medijev: neuporabniki najbolj podpirajo popolno prepoved (46 %) in je najmanj verjetno, da jo bodo prepustili staršem in šolam (6 %), medtem ko bolj ko oseba uporablja družbene medije za obveščanje, bolj se nagiba k zapoznelemu dostopu kot prepovedi. Prisotnost otrok krepi starostni vzorec. Anketiranci, ki nimajo otrok, mlajših od 15 let, bolj podpirajo popolno prepoved (39 %) kot tisti, ki živijo s tremi ali več otroki (29 %), ki se nekoliko bolj nagibajo k zapoznelemu dostopu. Nasprotno pa spol, izobrazba in območje bivanja niso pomembni.

2. Dojemanje demokracije in pravne države

2.1 Opredelitev stebrov demokracije

Ko gre za opredelitev stebrov demokracije v EU, je svoboda govora na prvem mestu

Skoraj tretjina Evropejcev meni, da je svoboda govora (34 %) najpomembnejši element demokratične družbe, sledijo ji svobodne in poštene volitve (32 %) ter spoštovanje pravne države in varstvo temeljnih pravic (31 %).

Čeprav so temeljne demokratične svoboščine daleč najpomembnejša skrb državljanov, sta pomembna tudi boj proti korupciji in neodvisnost institucij: boj proti korupciji (28 %), neodvisnost pravosodnega sistema (26 %), preglednost in odgovornost političnih voditeljev (26 %).

Ti elementi so precej pred vprašanji, povezanimi z demokratičnim pluralizmom in državljanskim prostorom: udeležba državljanov v javni razpravi in odločanju (22 %) ter svoboda in neodvisnost medijev (21 %).

Pravice manjšin (14 %) in politične opozicije (11 %) so navedene veliko manj pogosto.

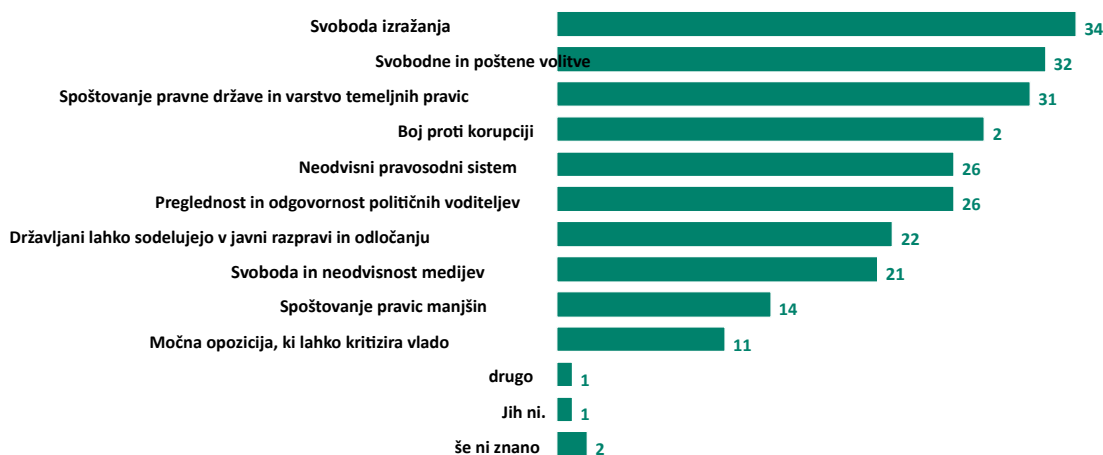
Stališča o tem, kaj je v demokraciji najpomembnejše, se med državami članicami EU razlikujejo

Čeprav je svoboda govora najpogosteje navedeni element na ravni EU, se njen pomen po Evropski uniji razlikuje: prevladuje na severozahodu, na primer na Nizozemskem (45 %), Danskem (44 %) in Švedskem (41 %). Svobodne in poštene volitve najpogosteje navajajo Latvija (43 %), Romunija (42 %) in Litva (41 %).

Po drugi strani pa je korupcija na jugu in vzhodu večja: v Bolgariji 50 % anketirancev meni, da je boj proti korupciji najpomembnejši element demokracije, ki močno presega povprečje EU (28 %). Podobno visoki deleži so na Portugalskem (46 %), Hrvaškem (44 %) in v Grčiji (42 %).

Spoštovanje pravic manjšin in močno nasprotovanje kritiziranju vlade sta v vseh državah članicah precej nizka, saj ne presegata 22 % (Luksemburg za pravice manjšin) oziroma 21 % (Malta za opozicijo).

V3 Kateri od naslednjih elementov so po vašem mnenju najpomembnejši elementi demokratične družbe?

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

V3 Kateri od naslednjih elementov so po vašem mnenju najpomembnejši elementi demokratične družbe?

Izhodišče: EU-27 (v %)

	EU-27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	kad rov ska	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Svoboda govora/izražanja	34	38	22	33	44	38	33	32	32	24	36	31	36	29	27	26	32	29	29	45	37	34	25	30	28	30	36	41
Svobodne in poštene volitve	32	33	35	37	36	38	38	37	20	26	26	31	23	21	43	41	28	36	32	43	35	39	28	42	30	32	41	41
Spoštovanje pravne države in varstvo temeljnih pravic	31	26	28	32	32	31	32	28	35	35	29	32	36	33	29	19	35	33	37	23	31	25	36	34	39	36	33	29
Boj proti korupciji	28	20	50	27	20	17	23	21	42	41	26	44	30	41	31	38	20	31	18	15	24	22	46	40	36	35	20	22
Neodvisni pravosodni sistem	26	27	38	25	27	25	24	26	37	31	21	39	22	24	20	20	23	34	26	28	30	34	23	26	28	27	31	21
Preglednost in odgovornost političnih voditeljev	26	25	25	25	22	19	28	31	32	35	29	28	29	38	22	35	31	28	32	21	20	22	37	24	26	22	21	20
Svoboda in neodvisnost medijev	21	17	18	24	21	21	26	19	18	19	18	20	22	19	21	26	25	20	25	24	21	31	16	15	27	21	22	26
Državljeni lahko sodelujejo v javni razpravi in odločanju	22	21	29	19	22	23	29	24	24	20	25	26	22	23	21	25	30	16	24	21	20	20	20	18	27	20	23	24
Spoštovanje pravic manjšin	14	14	5	6	12	14	13	16	10	11	17	8	19	17	10	6	22	11	19	11	11	12	15	9	9	10	12	11
Močna opozicija, ki lahko kritizira vlado	11	14	9	8	11	15	15	16	13	10	11	11	8	17	14	12	19	8	21	14	9	11	8	10	8	9	11	10

Socialno-demografski podatki razkrivajo izrazit generacijski razkorak v tem, kako evropski državljani dojemajo demokracijo

Anketiranci, stari 55 let in več, kažejo močnejši pridih institucionalnim stebrom pravne države: pogosteje navajajo svobodne in poštene volitve (38 % v primerjavi s 26 % v starostni skupini 15–24 let), spoštovanje in temeljne pravice (38 % v primerjavi s 24 %), neodvisen pravosodni sistem (33 % v primerjavi z 18 %) in boj proti korupciji (30 % v primerjavi z 21 %).

Nasprotno pa mlajše generacije podpirajo bolj participativno in vključujoče pojmovanje demokracije, pri čemer dajejo večji pomen spoštovanju pravic manjšin (20 % med 15. in 24. letom starosti v primerjavi s samo 11 % med osebami, starimi 55 let in več) in zmožnosti državljanov, da sodelujejo v javni razpravi (24 % v primerjavi z 21 %).

Enako navezanost na institucionalno integriteto najdemo tudi med državljani, ki so bolj kritični do sedanjega delovanja EU: za tiste, ki niso zadovoljni s spoštovanjem pravne države v EU, je verjetneje, da se bodo borili proti korupciji (31 % v primerjavi s 25 % med tistimi, ki so zadovoljni).

2.2 Mešano zadovoljstvo s pravno državo na nacionalni ravni in ravni EU

Evropejci in Evropejke so razdeljeni glede spoštovanja pravne države, zlasti na ravni EU

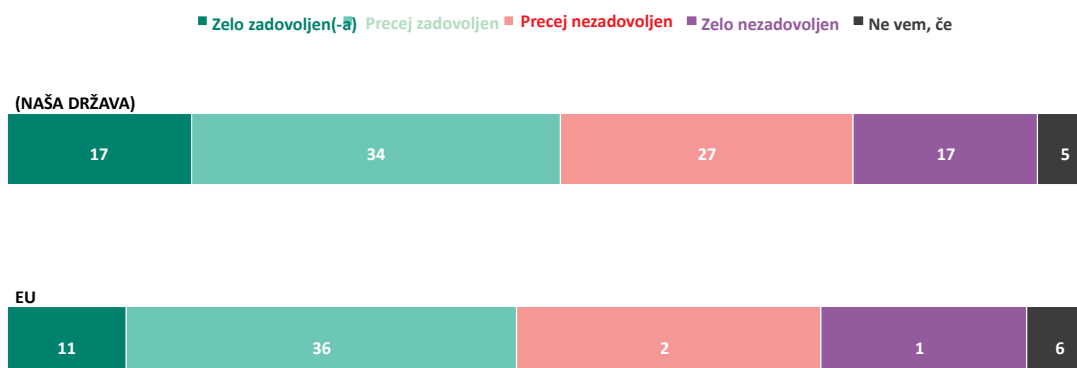
Majhna večina Evropejcev je zadovoljna s spoštovanjem pravne države v svoji državi (51 %, od tega 17 % zelo zadovoljnih in 34 % precej zadovoljnih), medtem ko jih je 44 % nezadovoljnih (27 % precej nezadovoljnih in 17 % zelo nezadovoljnih).

Mnenja so na ravni EU bolj enakomerno razdeljena: 47 % Evropejcev je zadovoljnih s spoštovanjem pravne države v EU (11 % zelo zadovoljnih, 36 % precej zadovoljnih), 47 % pa jih je nezadovoljnih (28 % precej nezadovoljnih, 19 % zelo nezadovoljnih), kar kaže, da so državljani nekoliko bolj kritični do pravne države na ravni EU kot v svoji državi.

Q4 Na splošno, kako zadovoljni ali nezadovoljni ste s spoštovanjem pravne države v

pet držav izstopa po posebej visokem deležu „zelo zadovoljnih“ državljanov (54 %, 46 %, 37 %, 43 % oziroma 32 %), ki ga ni mogoče doseči nikjer drugje v EU, kjer ta delež ne presega 21 % (Avstrija, Litva).

Na drugi strani spektra je Bolgarija (29 % nasploh zadovoljnih: 12 % zelo zadovoljnih, 17 % precej zadovoljnih v primerjavi s 66 % nezadovoljnih), Hrvaška (32 % zadovoljnih: 8 % zelo zadovoljnih, 24 % precej zadovoljnih v primerjavi s 63 % nezadovoljnih) in Grčija (35 % zadovoljnih: 13 % zelo zadovoljnih, 22 % precej zadovoljnih v primerjavi z 62 % nezadovoljnih) poroča o najnižji stopnji zaupanja v pravno državo v svoji državi.

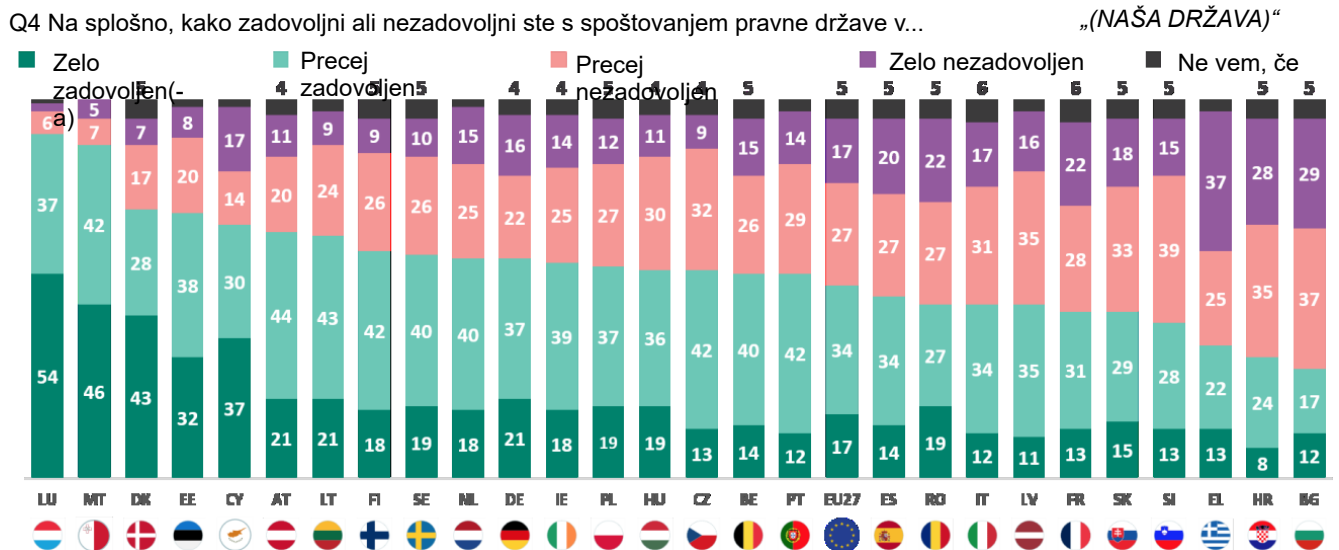

Spoštovanje pravne države močno ločuje države članice

Evropski državljani so močno razdeljeni, kar zadeva njihovo dožemanje pravne države v njihovi državi. Manjše države članice izstopajo s posebno pozitivnimi stališči: Luksemburg (skupno 91 % zadovoljnih: 54 % zelo zadovoljnih, 37 % precej zadovoljnih), Malta (88 %: 46 % zelo zadovoljnih, 42 % precej zadovoljnih) in Ciper (67 %: 37 % zelo zadovoljnih, 30 % precej zadovoljnih) vsi poročajo o visoki stopnji zaupanja v svojo nacionalno pravno državo. Danska (71 % zadovoljnih: 43 % zelo zadovoljnih, 28 % precej zadovoljnih) in Estonija (70 %: 32 % zelo zadovoljnih, 38 % precej zadovoljnih) prav tako kažejo izrazito pozitivno dožemanje. Teh

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

Na splošno se skupno zadovoljstvo giblje od 1 % v Luksemburgu do 2 % v Bolgariji, kar kaže, kako različno je stanje pravne države v posameznih državah članicah.

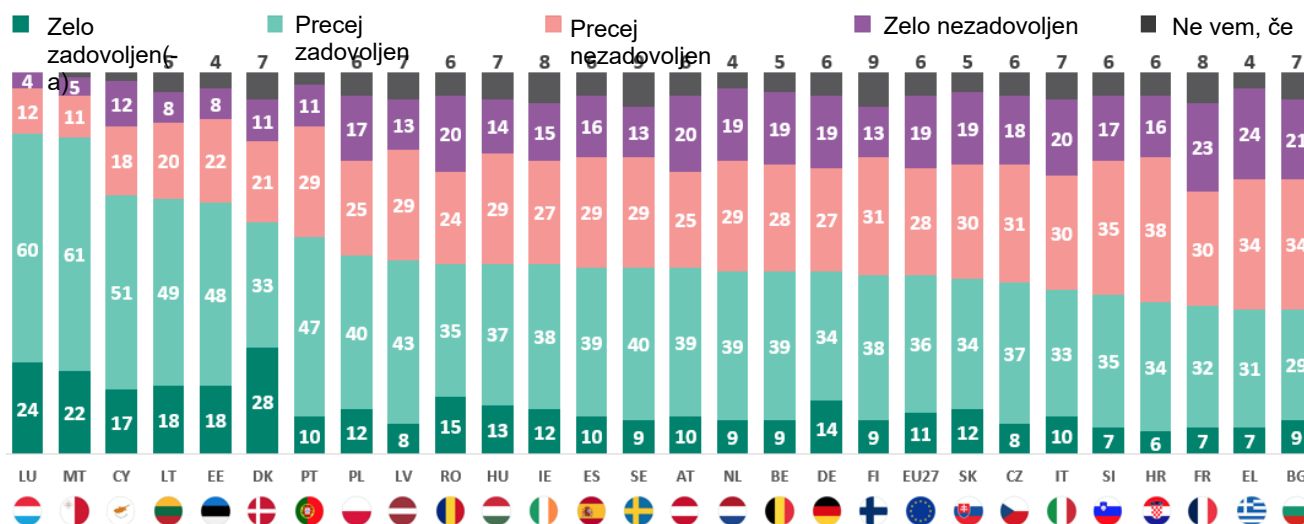
Zadovoljstvo s pravno državo na nacionalni ravni in ravni EU se običajno zblízuje

Zadovoljstvo s spoštovanjem pravne države na ravni EU na splošno odraža nacionalno sliko, čeprav ima opazen konvergenčni učinek. Luksemburg (84 %) in Malta (83 %) sta še vedno daleč najbolj zadovoljna, sledijo jima Ciper (68 %), Litva (67 %) in Estonija (66 %), medtem ko Hrvaška (40 %), Francija (39 %), Grčija in Bolgarija (38 %) poročajo o najnižjih stopnjah zadovoljstva, Grčija (24 %) in Bolgarija (21 %) pa prav tako beležita najvišji delež državljanov, ki so „zelo nezadovoljni“.

Primerjava teh rezultatov z zadovoljstvom na nacionalni ravni razkriva vzorec zblíževanja: države,

Q4 Na splošno, kako zadovoljni ali nezadovoljni ste s spoštovanjem pravne države v...

2. EU

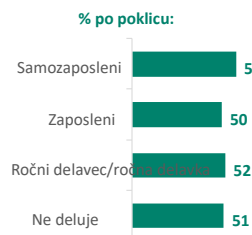
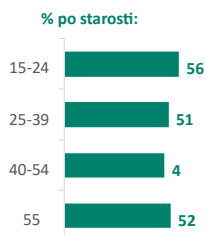
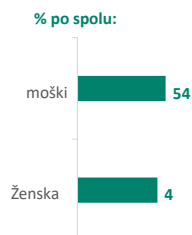
ki so najbolj zadovoljne s pravno državo v svoji državi, so običajno nekoliko manj zadovoljne z njo na ravni EU (Luksemburg: 91 % na nacionalni ravni v primerjavi s 84 % za EU; Malta: 88 % v primerjavi s 83 %; Danska: 71 % v primerjavi z 61 %), medtem ko se države, ki so najbolj kritične do svoje nacionalne pravne države, zdijo razmeroma bolj zadovoljne z EU (Bolgarija: 29 % na nacionalni ravni v primerjavi z 38 % za EU; Hrvaška: 32 % v primerjavi s 40 %; Grčija: 35 % v primerjavi z 38 %), kar kaže, da se EU v teh državah dojema kot nekoliko bolj pomirjujoča referenca.

V nasprotju z opaženim vzorcem glede zaznanega pomena pravne države v njihovi državi

Zadovoljstvo s spoštovanjem pravne države se razlikuje tudi glede na socialno-demografski profil. Moški (54 %) poročajo o nekoliko večjem zadovoljstvu kot ženske (v primerjavi z 49 %). Starost kaže nelinearen vzorec v obliki črke U: zadovoljstvo je največje med osebami, starimi od 15 do 24 let (56 %), stalno upada na najnižjo točko med osebami, starimi od 40 do 54 let (49 %), nato pa se ponovno povečuje med osebami, starimi 55 let in več (52 %). To je v nasprotju z opaženim vzorcem v zvezi z zaznanim pomenom pravne države (tretje četrtletje), pri katerem so starejši anketiranci najverjetneje menili, da je to temeljno demokratično načelo. Samozaposleni anketiranci izstopajo kot najbolj zadovoljna poklicna skupina (58 %), pred zaposlenimi (50 %), fizičnimi delavci (52 %) in tistimi, ki ne delajo (51 %).

Q 4 Na splošno, kako zadovoljni ali nezadovoljni ste s spoštovanjem pravne države v

(NAŠA DRŽAVA) Skupaj zadovoljni

2.3 Pomisleki glede ukrepov državljanov, ki vplivajo na odločanje v EU

Evropejci in Evropejke državljanske pobude in skupno ukrepanje uvrščajo med najučinkovitejše načine vplivanja na EU, ki presegajo glasovanje

Sodelovanje v bolj neposrednih oblikah citi zen participation, kot je evropska državljanska pobuda, velja za najučinkovitejši ukrep (46 % vseh učinkovitih: 12 % zelo uspešnih, 34 % dokaj uspešnih), ki jim sledi sodelovanje v političnih gibanjih, strankah ali sindikatih (42 % vseh uspešnih: 11 % zelo učinkovito, 31 % dokaj učinkovito). Kljub temu skoraj polovica Evropejcev meni, da ta dva ukrepa nista učinkovita (42 % oziroma 47 %).

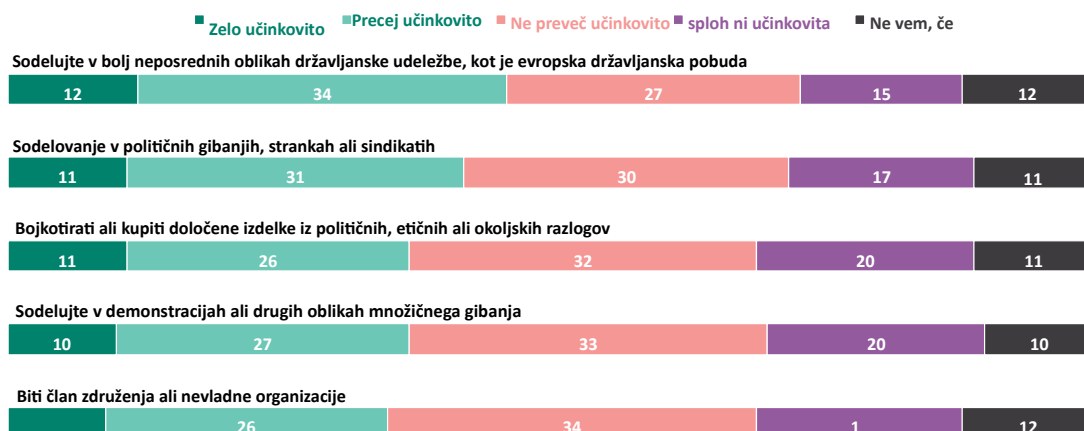
Bojkotiranje ali kupovanje nekaterih izdelkov iz političnih, etičnih ali okoljskih razlogov ter sodelovanje v demonstracijah ali drugih oblikah gibanja na lokalni ravni je po mnenju podobnega deleža anketirancev (37 % vseh učinkovitih za obe strani), medtem ko se članstvo v združenju ali nevladni organizaciji šteje za najmanj učinkovit ukrep (35 % vseh učinkovitih: 9 % zelo učinkovitih, 26 % dokaj učinkovitih) in tisti, za katerega se najpogosteje šteje, da sploh ni učinkovit (53 % skupaj ni učinkovit, vključno z 19 % „sploh ni učinkovit“).

Na splošno se bolj kolektivne oblike udejstvovanja, državljanske pobude, politična gibanja, stranke in sindikati dojemajo kot učinkovitejši od posameznih ukrepov ali ukrepov, ki temeljijo na potrošnikih, kot sta bojkot ali asociativno sodelovanje.

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

V5 Za vsakega od naslednjih ukrepov mi povejte, ali menite, da učinkovito vpliva na politično odločanje na ravni EU po volitvah ali ne.

Zaupanje v ukrepe državljanov se med državami članicami zelo razlikuje

Kar zadeva rezultate na ravni držav, Malta, Luksemburg in Ciper dosledno izstopajo kot države članice, ki najbolj zaupajo v učinkovitost ukrepov državljanov, in sicer v vseh petih preizkušenih oblikah sodelovanja, pogosto z veliko razliko nad povprečjem EU-27. Na primer, 84 % malteških in 81 % luksemburških anketirancev meni, da je članstvo v združenju ali nevladni organizaciji učinkovito, v primerjavi s samo 35 % na ravni EU. To odraža vzorec zadovoljstva s pravno državo, pri katerem so bile iste tri države prav tako najvišje, kar kaže na širše ozračje institucionalnega in državljanskega zaupanja v teh državah članicah. Na drugem koncu spektra je Francija na dnu ali blizu dna za večino preizkušenih oblik sodelovanja, vključno s političnimi gibanji, strankami ali sindikati (32 %, najnižji delež v EU) in udeležbo na demonstracijah ali množičnih gibanjih (29 %, drugi najnižji delež).

Mlajši menijo, da sodelovanje v bolj neposrednih oblikah državljanske udeležbe, kot je evropska državljanska pobuda, učinkovito vpliva na EU pri političnem odločanju.

Zdi se, da spol ne vpliva na dožemanje: enako verjetno je, da bodo moški in ženske upoštevali neposredne oblike državljanske udeležbe, kot je evropska državljanska pobuda, ki učinkovito vplivajo na odločanje v EU (po 46 %).

Starost kaže manj linearen vzorec: Ta oblika udeležbe se najpogosteje šteje za učinkovito v starosti od 15 do 24 let (53 %), v primerjavi s 45 % pri osebah, starih od 25 do 39 let, 43 % pri osebah, starih od 40 do 54 let, in 46 % pri osebah, starih 55 let in več, kar pomeni, da izstopa najmlajša starostna skupina, medtem ko so druge tri starostne skupine razmeroma blizu druga drugi.

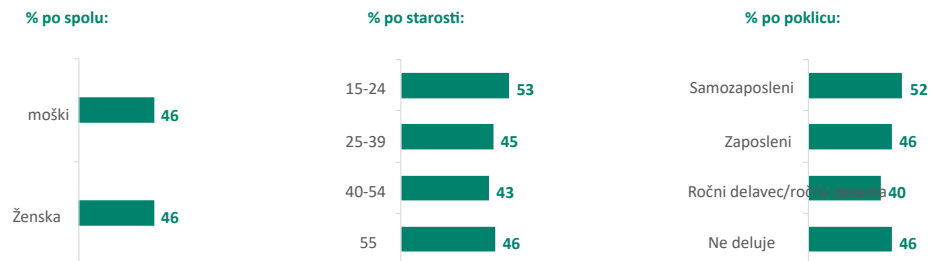
Poklic razkriva večjo vrzel: samozaposleni anketiranci najpogosteje menijo, da je udeležba državljanov učinkovita (52 %), pred zaposlenimi in tistimi, ki ne delajo (46 %), medtem ko so fizični delavci najmanj prepričani (40 %).

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

V5 Za vsakega od naslednjih ukrepov mi povejte, ali menite, da učinkovito vpliva na politično odločanje na ravni EU po volitvah ali ne.

Sodelujte v bolj neposrednih oblikah državljanske udeležbe, kot je evropska državljanska pobuda Total effective

3. Energetska kriza

3.1 Energija iz obnovljivih virov, vodilni ukrep za odmik od fosilnih goriv

Razvoj energije iz obnovljivih virov izstopa kot vodilni ukrep za odmik od fosilnih goriv, ki ga omenja več kot vsak drugi Evropejec.

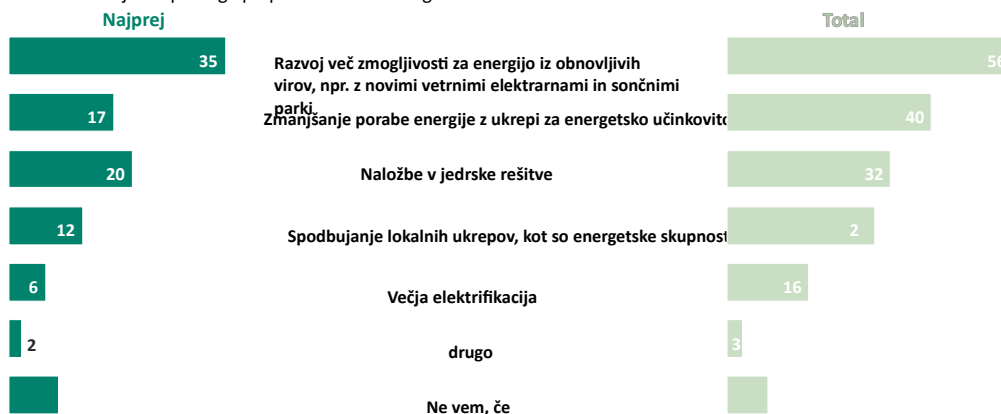
Ko Evropejci razmišljajo o tem, kaj lahko EU pomaga pri prehodu s fosilnih goriv, najprej razvijejo več zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov, na primer z novimi vetrnimi elektrarnami in sončnimi parki (35 %). To je tudi element, ki je na splošno najpogostejše naveden (56 %), kar potrjuje, da so obnovljivi viri energije jasen vodilni vzvod v glavah ljudi.

Zmanjšanje porabe energije z ukrepi za energetske učinkovitost (skupno 40 %) in naložbe v jedrske rešitve (32 %) so naslednje najpogostejše navedene možnosti, ki jih v okviru odgovora vidi približno tretjina do dva od petih Evropejcev. Skoraj trije od desetih anketirancev so omenili tudi spodbujanje lokalnih ukrepov, kot so energetske skupnosti (29 %), kar kaže na resnično željo po bolj decentraliziranih pristopih, ki jih vodi skupnost, skupaj z obsežnimi rešitvami. Nasprotno pa se večja elektrifikacija omenja veliko manj pogosto (16 %), kar kaže, da se obravnava kot manj neposreden ali manj dobro razumljen vzvod za odmik od fosilnih goriv.

Obnovljivi viri energije prevladujejo zlasti v južni in vzhodni sredozemski Evropi.

Če pogledamo rezultate na ravni države, dejavniki prehoda na fosilna goriva odražajo energetske krajino vsake države. Podpora jedrskim rešitvam kot prvemu odzivu je najvišja na Poljskem (30 % v primerjavi z 20 % za EU-27), v Bolgariji in na Švedskem (25 % za vsako) ter na Slovaškem (24 %), v državah, ki že upravljajo ali dejavno razvijajo jedrske zmogljivosti, najnižja pa je na Cipru in Malti (10 %), pa tudi na Madžarskem in Irskem (11 %), od katerih nobena nima jedrskega programa. Francija izstopa kot izjema: kljub dolgotrajni odvisnosti od jedrske energije jo 20 % francoskih anketirancev navaja najprej (enako kot povprečje EU-27) in namesto tega vodi EU pri ukrepih za energetske učinkovitost (22 % skupaj z Luksemburgom s 23 %) namesto pri obnovljivih virih energije, ki jih omenjajo manj kot večina drugih držav (30 %). Nasprotno pa zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov prevladujejo v južni in jugovzhodni Evropi, pri čemer jih Hrvaška, Malta, Ciper, Madžarska in Španija najprej navajajo 44–46 %, kar je precej nad 35-odstotnim povprečjem EU-27, kar verjetno odraža močnejši zaznani potencial sončne energije. Lokalni ukrepi, ki temeljijo na skupnosti, prav tako pridobivajo na pomenu med prvo in drugo omembo skoraj povsod (od 12 % do 22 % na ravni EU-27), zlasti na Malti (13 % do 29 %) in Cipru (14 % do 28 %), kar kaže, da se te rešitve obravnavajo kot dragoceno dopolnilo in ne kot glavna prednostna

V9 Kaj lahko po vašem mnenju EU pomaga pri prehodu s fosilnih goriv ??

naloga. Odgovori „ne vem“ so pogostejši v nordijskih in baltskih državah, na Finskem in Švedskem (12 %), v Bolgariji, na Češkem in Danskem (vseh 10 %), v primerjavi z Malto (1 %), Luksemburgom (2 %) ali Španijo in Irsko (obe 5 %).

Spol in izobrazba oblikujeta odnos do jedrske energije bolj kot do obnovljivih virov energije

Jasne razlike med spoloma se pojavljajo tudi v zvezi z jedrsko energijo, ki jo navaja 35 % moških v primerjavi z 29 % žensk, medtem ko so stališča o obnovljivih virih energije med spoloma na splošno podobna.

Ravni izobrazbe bolj oblikujejo odnos do jedrske energije kot do obnovljivih virov energije: podpora jedrskim rešitvam se je povečala s 24 % med tistimi z najnižjo stopnjo izobrazbe na 36 % med najbolj visoko izobraženimi, kar je 12 odstotnih točk razlike, medtem ko se obnovljivi viri energije le nekoliko razlikujejo (52 % do 59 %); anketiranci z nižjo stopnjo izobrazbe imajo tudi precej večjo verjetnost, da bodo odgovorili „ne vem“ (11 % v primerjavi s 5 % med visoko izobraženimi).

3.2 Naraščajoče cene energije: zmanjšanje porabe namesto strukturnih sprememb

Zaradi naraščajočih cen energije Evropejci večinoma zmanjšujejo svojo porabo, namesto da bi vlagali v strukturne rešitve

31 % Evropejcev pravi, da so zmanjšali svojo skupno porabo električne energije kot odziv na zvišanje cen energije po začetku vojne v Iranu. Drugi najpogostejši ukrep je natančnejše spremljanje njihove porabe energije (27 %), ki mu sledi zmanjšanje uporabe ogrevanja ali hlajenja (26 %). Med ukrepi, o katerih se največ poroča, so tudi prilagoditev porabe energije, da bi izkoristili nižje cene ali ure zunaj konic (20 %), in spreminjajoče se prometne navade (19 %), kar kaže, da Evropejci prilagajajo svoje vedenje na več področjih, ne le na področju ogrevanja in električne energije.

Nasprotno pa se veliko manj pogosto navajajo bolj strukturne in pogosto dražje ali dolgoročneje rešitve: naložbe v energetske učinkovite naprave (16 %), primerjava ali zamenjava dobavitelja energije ali pogodbe (14 %), namestitve rešitev za energijo iz obnovljivih virov, kot so sončni paneli (14 %), in izboljšanje izolacije domov (13 %) močno zaostajajo za zgoraj navedenimi prilagoditvami vedenja. Še manj pogosto so omenjena digitalna orodja za upravljanje porabe energije (9 %) in pridružitve energetske skupnosti (5 %), kar potrjuje, da so

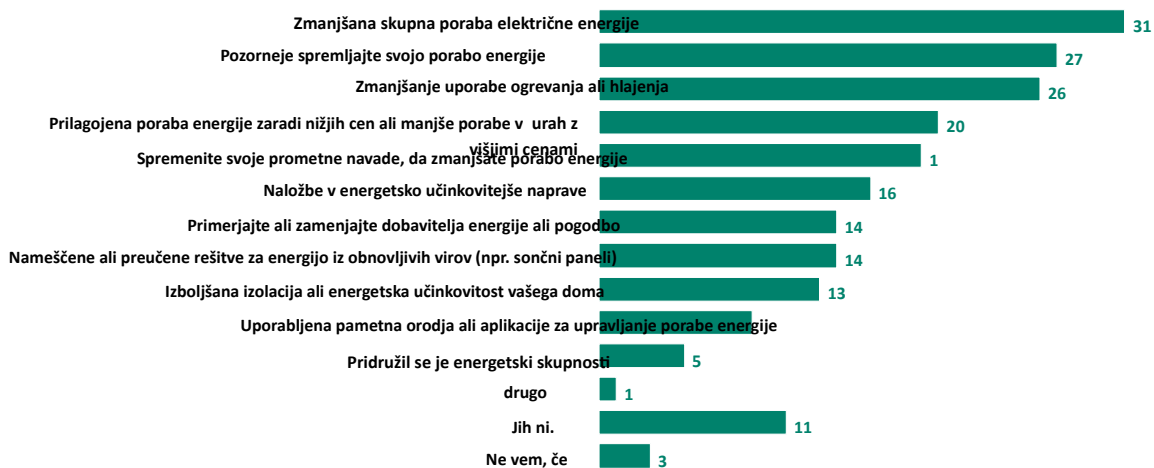
vsakodnevne spremembe vedenja še vedno daleč najprimernejši odziv na naraščajoče cene, pred vsemi rešitvami, ki temeljijo na naložbah.

Medtem ko 11 % Evropejcev pravi, da svojih navad glede porabe energije sploh niso spremenili, jih le 3 % pravi, da ne vedo, kar kaže, da ima večina Evropejcev precej jasen občutek, ali in kako so prilagodili svoje vedenje.

Grčija in Francija sta najbolj zmanjšali potrošnjo, Malta in Luksemburg pa največ vlagata v strukturne rešitve.

Kar zadeva rezultate na ravni držav, Grčija in Francija izstopata po intenzivnosti svojega vedenjskega odziva in se uvrščata med najvišje države po več ukrepih hkrati: Grčija je vodilna pri zmanjšanju porabe električne energije (43 % v primerjavi z 31 % v EU-27), zmanjšanju uporabe ogrevanja ali hlajenja (36 % v primerjavi s 26 % v EU-27) in zamenjavi dobavitelja energije (20 % v primerjavi s 14 % v EU-27), Francija pa se prav tako uvršča med prve tri, kar zadeva zmanjšanje porabe električne energije (36 % v primerjavi z 31 % v EU-27), zmanjšanje uporabe ogrevanja ali hlajenja (34 % v primerjavi s 26 % v EU-27) in spremembo prometnih navad (27 % v primerjavi z 19 % v EU-27), kar kaže, da sta ti dve državi na splošno vložili največ truda v zmanjšanje porabe energije.

Q10 Katere od naslednjih ukrepov ste sprejeli v odziv na zvišanje cen energije po začetku vojne v Iranu (konec februarja 2026), da bi dejavneje zmanjšali svojo porabo energije?

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

Malta je na vrhu seznama za pametna orodja ali aplikacije (27 %), izolacijo stanovanj (25 %), energijsko učinkovite naprave (24 %) in pridružitve energetske skupnosti (14 %), pri čemer je Luksemburg dosledno na drugem ali tretjem mestu med istimi izdelki (28 % za namestitve rešitev na področju obnovljivih virov energije, 22 % za pametna orodja, 13 % za energetske skupnosti), vzorec pa je verjetno povezan s tem, da so to manjše in bogatejše države, v katerih so cenovno ugodnejše naložbe.

svojo porabo energije (32 % v primerjavi z 22 %), pri mlajših anketirancih pa je večja uporaba pametnih orodij ali aplikacij (13 % med 15–24 leti v primerjavi s 7 % med starejšimi od 55 let) in pridružitve energetske skupnosti (7 % v primerjavi z 2 %).

Na drugem koncu spektra Finska beleži daleč največji delež anketirancev, ki sploh niso ukrepali (25 % v primerjavi z 11 % v EU-27), skupaj z nekaterimi najnižjimi ocenami pri skoraj vseh vedenjskih vzvodih (13 % za zmanjšanje uporabe ogrevanja ali hlajenja, 9 % za energijsko učinkovite naprave, 2 % za energetske skupnosti), kar morda odraža že regulirane ali razmeroma nizke cene energije ali že energijsko učinkovit stanovanjski fond. Latvija, Litva in Slovaška kažejo na splošno podoben profil z velikim deležem odgovorov brez odgovorov (18–20 %). Slovenija in Hrvaška posebej izstopata pri prilagajanju porabe energije, da bi izkoristili ure zunaj konic, kar je navedlo 38 % oziroma 31 % anketirancev, kar je precej nad povprečjem EU-27, ki znaša 20 %, kar kaže na potencialno bolj razvite ali privlačnejše cenovne sheme za čas porabe v teh dveh državah.

Romunija in Bolgarija se močno zavzemata za spremljanje porabe (36 % in 24 %) in naložbe v učinkovite naprave ali izolacijo (20–23 %) ter imata izrazito nizko nagnjenost k zamenjavi dobavitelja energije (5 % v obeh državah), kar lahko odraža manj konkurenčen ali manj dostopen energetski trg.

Starost je gonilo prizadevanj za zmanjšanje porabe energije

Socialno-demografske razčlenitve razkrivajo jasen generacijski vzorec odziva Evropejcev na naraščajoče cene energije: pri starejših anketirancih (55+) je večja verjetnost, da so zmanjšali porabo električne energije (38 % v primerjavi s 23–24 % med mlajšimi od 40 let) in natančneje spremljali

4. Dojemanje trgovinske politike in gospodarske suverenosti

4.1 Sodelovanje v trgovinskih pogajanjih

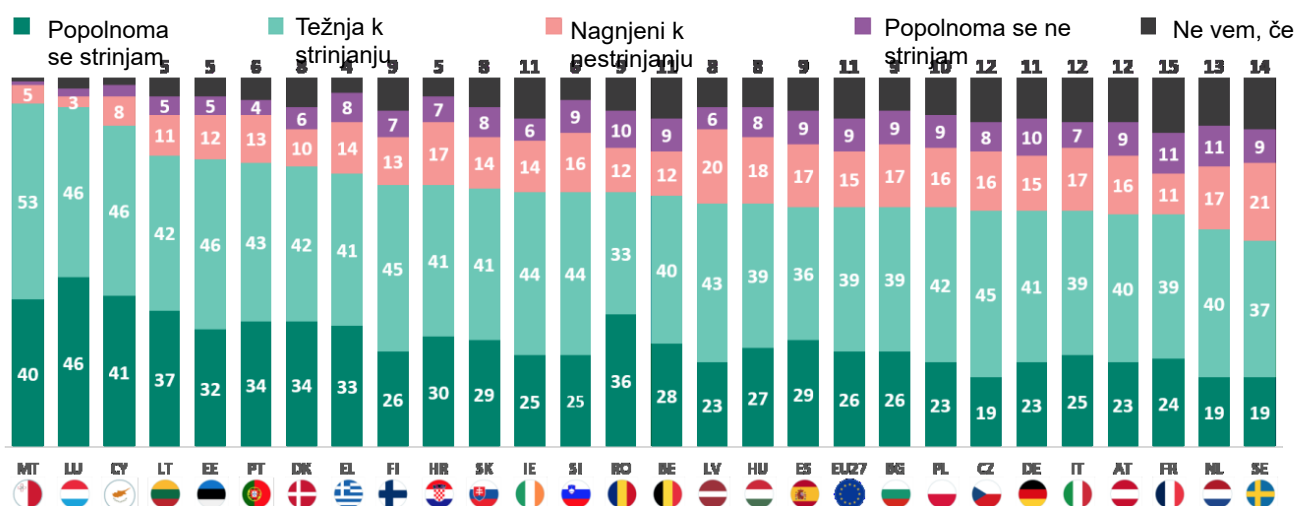
Dve tretjini Evropejcev menita, da bi morala EU diverzificirati svojo trgovino in da bi se morale države članice bolje pogajati

65 % Evropejcev in Evropejk se strinja, da bi morala

meni, da lahko države članice dosežejo boljše rezultate s sodelovanjem na ravni EU (23 % se jih popolnoma strinja, 39 % pa se jih strinja). 27 % vprašanih se s tem ne strinja (povsem 10 %, največkrat 17 %), spet pa jih 11 % nima jasnega mnenja o izjavi.

V6 V kolikšni meri se strinjate ali ne strinjate z naslednjimi trditvami?

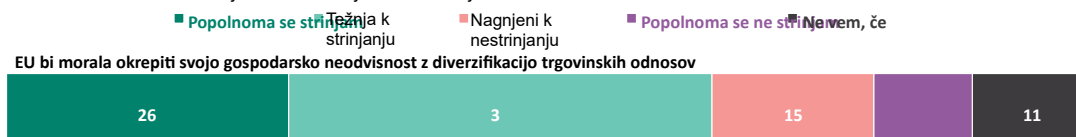
EU bi morala okrepiti svojo gospodarsko neodvisnost z diverzifikacijo trgovinskih odnosov

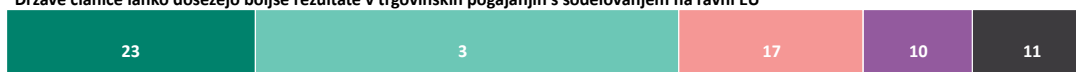
EU okrepiti svojo gospodarsko neodvisnost z diverzifikacijo svojih trgovinskih odnosov, vključno s 26 % tistih, ki se s tem popolnoma strinjajo, in 39 % tistih, ki se s tem strinjajo. Le 24 % se jih ne strinja (9 % se popolnoma ne strinja, 15 % se jih ne strinja), 11 % pa jih ne more reči, ali bi bilo to koristno ali ne. Zelo podoben vzorec se kaže pri sodelovanju na

Raven podpore je izjemno dosledna v obeh izjavah: 65 % v primerjavi z 62 %, razlika samo 3 točke in delež odgovorov „ne vem“ sta enaka (11 %), kar kaže na skladno stališče Evropejcev, da gre za bolj avtonomen in bolj usklajen trgovinski pristop EU z roko v roki, namesto da bi ju obravnavali kot konkurenčni možnosti. Opazen odtonek je, da je

V6 V kolikšni meri se strinjate ali ne strinjate z naslednjimi trditvami?

Države članice lahko dosežejo boljše rezultate v trgovinskih pogajanjih s sodelovanjem na ravni EU

ravni EU pri trgovinskih pogajanjih: 62 % Evropejcev delež anketirancev, ki se „popolnoma strinjajo“,

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

nekoliko večji pri diverzifikaciji trgovine (26 %) kot pri sodelovanju držav članic (23 %), kar kaže, da ekonomska neodvisnost ustvarja nekoliko močnejšo in odločnejšo podporo kot institucionalno usklajevanje, čeprav obe zamisli zahtevata zelo podobno splošno raven soglasja.

4.2 Diverzifikacija trgovinskih odnosov

Podpora večine v vseh 27 državah članicah, podpora diverzifikaciji trgovine EU je močnejša v majhnih odprtih gospodarstvih in nekoliko zmernejša v večjih gospodarstvih

Večina se strinja s to izjavo v vseh državah članicah, in sicer od 56 % na Švedskem do 93 % na Malti. Podpora je na splošno višja v manjših gospodarstvih: Na vrhu lestvice so Malta (93 %), Luksemburg (92 %) in Ciper (87 %), sledita pa jim Litva (79 %) in Estonija (78 %). Nasprotno pa Nizozemska (59 %) in Švedska (56 %) beležita najnižjo raven soglasja, ki je še vedno večina, vendar je opazno bližje enakomerni delitvi. Večja gospodarstva so blizu povprečja EU-27 ali tik pod njim (65 %): Natančno se ujemata Poljska in Španija (65 %), Nemčija in Italija (64 %) ter Francija (63 %). To kaže, da je zamisel o diverzifikaciji trgovine sicer na splošno razširjena po vsej EU, vendar v večjih, bolj samozadostnih gospodarstvih odraža nekoliko manj, čeprav še vedno zelo trdno, kot v manjših gospodarstvih, ki so bolj odvisna od trgovine.

Podpora sodelovanju na ravni EU v trgovinskih pogajanjih je najvišja v najmanjših državah članicah in najnižja v Franciji

Večina se strinja s to izjavo v vsaki državi članici, čeprav se raven podpore bolj razlikuje kot pri diverzifikaciji trgovine, in sicer od 54 % v Franciji do 92 % na Malti in Cipru. Malta in Ciper (po 92 %) ter Luksemburg (90 %) so precej nad preostalo EU, sledita jima Portugalska (77 %) in Estonija (76 %), ki sta na splošno ista skupina manjših gospodarstev, ki imajo prav tako vodilno vlogo pri diverzifikaciji trgovine. Večja gospodarstva so spet blizu povprečja EU-27 ali pod njim (62 %): Nemčija in Španija se natančno ujemata (62 %), Italija je nekoliko nižja (61 %), Francija pa ima najnižjo stopnjo strinjanja v celotni EU (54 %), ki je edina država članica, v kateri je podpora jasno nižja od 60 %. Poljska (59 %) in Češka (59 %) sta prav tako med bolj rezerviranimi državami glede te izjave. Na splošno vzorec tesno odraža vzorec, opažen pri diverzifikaciji trgovine, pri čemer manjša gospodarstva, ki so bolj odvisna od trgovine, kažejo največjo željo po usklajevanju na ravni EU, večje države članice, zlasti Francija, pa so

izrazile razmeroma bolj zadržano, čeprav še vedno večinsko podporo.

Če primerjamo obe izjavi, je podpora diverzifikaciji trgovine (povprečno 65 %) na splošno nekoliko večja kot podpora sodelovanju pri trgovinskih pogajanjih na ravni EU (62 %), vendar Francija kaže daleč največji razkorak med njima (63 % v primerjavi s 54 %, kar je 9 odstotnih točk razlike), zaradi česar je edina država, ki je glede sodelovanja pod 60 %. Danska in Poljska kažeta podoben, blažji vzorec, Ciper, Švedska in Latvija pa se gibljejo v nasprotni smeri in se nekoliko bolj strinjajo s sodelovanjem na ravni EU kot samo z diverzifikacijo. V večini drugih držav članic obe izjavi prejmeta skoraj enako raven podpore, kar kaže, da se obe zamisli na splošno obravnavata kot dopolnjujoči in ne konkurenčni.

Starost in izobrazba sta najbolj dosledna socialno-demografska dejavnika, ki podpirata enotnejšo in bolj raznoliko trgovinsko politiko EU.

Starost je spremenljivka, ki je najbolj jasno povezana s stališči o teh dveh izjavah. Anketiranci, stari 55 let in več, bolj kot mlajše starostne skupine podpirajo sodelovanje na ravni EU v trgovinskih pogajanjih (68 % v primerjavi s 57 % v starostni skupini od 25 do 39 let) in diverzifikacijo trgovine (71 % v primerjavi z 59 % v starostni skupini od 25 do 39 let), kar je 11 do 12 odstotnih točk razlike med najbolj rezerviranimi in najbolj podpornimi starostnimi skupinami. Stopnja izobrazbe ima podobno jasno vlogo pri sodelovanju na ravni EU, saj se je s 56 % med tistimi z nizko stopnjo izobrazbe povečala na 66 % med visokošolsko izobrazbo, čeprav je ta naklon veliko manj izrazit pri diverzifikaciji trgovine (65 % na 69 %, brez jasnega vzorca). Podpora sodelovanju na ravni EU je skoraj enaka za moške in ženske (62 % za vsakega), medtem ko je za moške nekoliko bolj verjetno kot za ženske, da bodo podprli diverzifikacijo trgovine (67 % v primerjavi s 64 %). Geografske razlike so skromne, vendar dosledne, pri čemer prebivalci podeželja nekoliko manj podpirajo kot prebivalci mest, zlasti pri diverzifikaciji trgovine (60 % v primerjavi s 66 %).

5. Dojemanje glavnih izzivov EU

5.1 Mnenje Evropejcev o glavnih izzivih EU

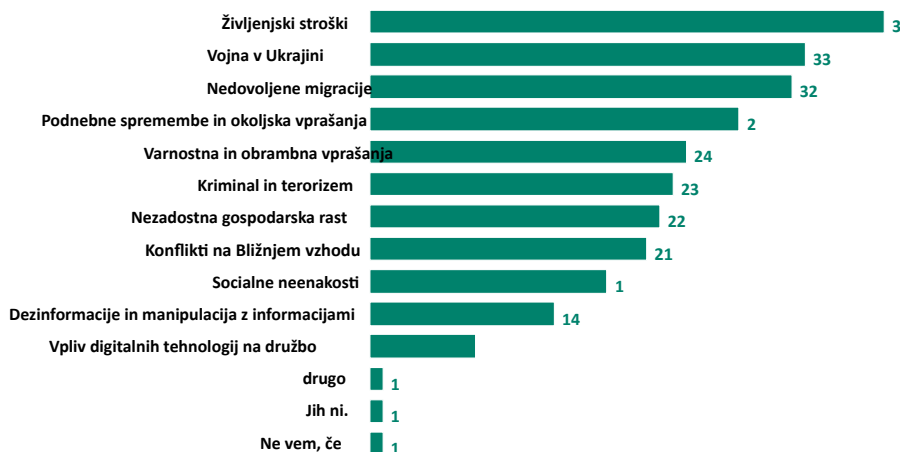
Življenjski stroški ostajajo glavna skrb Evropejcev, medtem ko geopolitična vprašanja še naprej prevladujejo v javni agendi.

Življenjski stroški ostajajo izziv, ki ga Evropejci najpogosteje opredeljujejo kot eno glavnih vprašanj, s katerimi se trenutno sooča Evropska unija (39 %). Čeprav so gospodarski pomisleki močni, jih zdaj

uravnotežena porazdelitev, ki presega vodilna vprašanja, kaže na zapletenost političnega okolja, s katerim se trenutno sooča Evropska unija.

Primerjava s prejšnjo raziskavo Flash Eurobarometer, izvedeno septembra 2025, kaže na opazen razvoj zaskrbljenosti javnosti. Življenjski stroški so postali izrazitejši (+10 točk), medtem ko so se pomisleki v zvezi z vojno v Ukrajini znatno zmanjšali (14 točk). Nezakonite migracije se prav tako nekoliko zmanjšujejo (–6 točk), čeprav so še

V1 Kateri od naslednjih izzivov so po vašem mnenju trenutno glavni izzivi, s katerimi se sooča EU? (Možnih je več odgovorov, največ 3)

tesno spremljajo geopolitična in varnostna vprašanja. Približno tretjina anketirancev je omenila vojno v Ukrajini (33 %) in nedovoljene migracije (32 %).

Druga skupina skrbi je med petino in četrtno Evropejcev. Podnebne spremembe in okoljska vprašanja (28 %), varnost in obramba (24 %), kriminal in terorizem (23 %), nezadostna gospodarska rast (22 %) in konflikti na Bližnjem vzhodu (21 %) so deležni razmeroma podobne ravni podpore, kar kaže, da Evropejci menijo, da se EU sooča z več hkratnimi izzivi, namesto da bi v njej prevladovalo eno samo vprašanje. Družbene neenakosti (18 %), dezinformacije in manipulacija z informacijami (14 %) ter vpliv digitalnih tehnologij na družbo (8 %) so omenjeni manj pogosto, vendar še vedno kažejo na širši sklop družbenih in informacijskih pomislekov. Ta sorazmerno

vedno med tremi najpogosteje navedenimi izzivi. Zaznavanje dogodkov na Bližnjem vzhodu (+3 točke), družbene neenakosti (+1 točka) in vpliv digitalnih tehnologij (+1 točka) so postali nekoliko bolj prepoznavni.

V večini držav življenjski stroški ostajajo osrednje vprašanje, vendar tekmujejo z drugimi prednostnimi nalogami, odvisno od gospodarskega položaja posamezne države, njenega geografskega položaja in izpostavljenosti varnostnim ali migracijskim pritiskom.

Življenjski stroški so še posebej izraziti na Irskem (70 %), kar je precej nad povprečjem EU, ter v Grčiji (57 %) in na Hrvaškem (52 %). Omenja ga tudi razmeroma velik delež vprašanih na Cipru (46 %), Malti (45 %) in v Romuniji (44 %). Zdi se, da v teh

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

državah gospodarski pritisk prevladuje nad tem, kako državljani dojemajo izzive, s katerimi se trenutno sooča Evropska unija.

Nasprotno pa so življenjski stroški veliko manj pogosto navedeni v Litvi (24 %), na Češkem (25 %) in Poljskem (28 %). To bi lahko pomenilo, da gospodarske pomisleke zasenčijo druga vprašanja, zlasti vojna v Ukrajini in, širše, varnostni pomisleki. Vojna v Ukrajini je najpogostejše omenjena v Litvi (54 %) in Latviji (48 %), sledijo ji Madžarska (46 %) ter Finska in Češka (obe 45 %). To so države, v katerih je vojna zaradi geografske bližine Rusiji ali Belorusiji ali močnejših zgodovinskih in varnostnih povezav s konfliktom verjetno še bolj pereča. V več od teh držav je pomen vojne v Ukrajini povezan tudi z večjo zaskrbljenostjo glede varnosti in obrambe: to velja zlasti za Litvo (47 %), Finsko (38 %) in Poljsko (37 %). Rezultati zato kažejo na jasen kompromis v hierarhiji vprašanj: v državah članicah, ki so bolj neposredno izpostavljene geopolitičnim posledicam vojne, imajo varnostna vprašanja običajno prednost pred gospodarskimi ali okoljskimi vprašanji.

V državah članicah, kjer je vojna v Ukrajini manj izrazita, se drugi pomisleki nagibajo višje v hierarhiji. To je še posebej opazno v delih južne Evrope. V Grčiji le 18 % anketirancev vojno v Ukrajini opredeljuje kot enega glavnih izzivov EU, veliko večji delež anketirancev pa navaja življenjske stroške (57 %) in nedovoljene migracije (45 %). Španija kaže podoben vzorec: zaskrbljenost zaradi vojne v Ukrajini ostaja pod povprečjem EU (26 %), medtem ko so nedovoljene migracije najpogostejše omenjeni izziv (46 %), na razmeroma visoki ravni pa so tudi podnebne spremembe (31 %). Ti primeri kažejo, da nacionalne prednostne naloge ne odražajo le enotne evropske agende, temveč različne kombinacije gospodarskih, geopolitičnih, okoljskih in migracijskih vprašanj.

To nasprotje je vidno tudi na področju podnebnih sprememb in okoljskih vprašanj. To vprašanje je še vedno razmeroma pomembno v državah, kot so Danska, Francija, Luksemburg in Italija (vsaka 35 %), pa tudi v Španiji (31 %) ter na Nizozemskem in Švedskem (obe 30 %). Vendar je veliko manj pogosto omenjena v Latviji (11 %) in Litvi (14 %), kjer je vojna v Ukrajini med najbolj zaskrbljujočimi, ter v Romuniji (16 %), kjer življenjski stroški in dezinformacije

jasneje izstopajo. Z drugimi besedami, okoljska vprašanja ostajajo del evropske agende, vendar se zdijo manj osrednja v državah, kjer državljani dajejo večjo prednost varnosti ali neposrednejšim gospodarskim pritiskom.

Na splošno rezultati držav kažejo, da Evropejci na splošno opredeljujejo isti sklop izzivov, vendar ne v enakem vrstnem redu. EU se sooča s skupnim sklopom izzivov, vendar so mnenja državljanov o njihovem relativnem pomenu še vedno močno odvisna od nacionalnih okoliščin.

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

V1 Kateri od naslednjih izzivov so po vašem mnenju trenutno glavni izzivi, s katerimi se sooča EU? [Več možnih odgovorov, največ 3]																													
	EU-27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	kadrovsk a	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Življenjski stroški	39	43	41	25	32	35	46	70	57	42	40	52	43	46	41	24	41	35	45	36	43	28	41	44	43	36	37	30	
Vojna v Ukrajini	33	30	37	45	44	35	41	27	18	26	30	33	28	24	48	54	22	46	32	37	27	40	35	41	30	37	45	38	
Nedovoljene migracije	32	23	25	40	26	28	25	36	45	46	31	34	34	41	30	31	25	26	35	33	29	34	37	15	39	32	16	22	
Podnebne spremembe in okoljska vprašanja	28	27	18	21	35	25	21	31	22	31	35	23	35	22	11	14	35	31	22	30	29	20	29	16	25	19	25	30	
Varnostna in obrambna vprašanja	24	23	18	22	31	24	33	15	20	19	23	26	21	31	31	47	32	19	28	26	18	37	24	27	21	23	38	30	
Kriminal in terorizem	23	21	23	22	20	25	18	23	21	25	26	23	22	20	11	10	23	24	18	22	24	21	18	13	18	18	24	40	
Nezadostna gospodarska rast	22	25	25	20	11	24	26	10	32	17	20	26	29	21	26	16	17	26	25	11	23	13	22	26	24	28	23	16	
Con fli cts na Bližnjem vzhodu	21	23	25	20	29	19	14	22	21	24	22	18	24	21	16	22	17	16	15	28	15	19	26	18	23	16	17	20	
Socialne neenakosti	18	22	23	13	15	21	24	9	18	17	18	16	18	17	20	17	21	20	17	15	24	14	18	16	14	24	19	17	
Dezinformacije in manipulacija z informacijami	14	10	21	19	10	11	19	13	14	18	12	17	10	14	22	19	17	8	12	11	11	22	11	26	19	17	12	13	
Vpliv digitalnih tehnologij na družbo	8	9	7	8	11	8	11	9	4	7	9	12	9	13	6	7	17	7	17	10	9	9	8	9	14	13	7	8	

Socialno-demografske razlike so še vedno razmeroma omejene, čeprav starost dosledno oblikuje dožemanje glavnih izzivov EU

V primerjavi z razlikami med državami članicami so socialno-demografske razlike še vedno razmeroma skromne. Evropejci in Evropejke v večini skupin opredeljujejo na splošno enako hierarhijo izzivov, pri čemer se med najpogostejše omenjenimi vprašanji dosledno pojavljajo življenjski stroški, vojna v Ukrajini in nedovoljene migracije. To kaže, da so glavni izzivi, s katerimi se sooča Evropska unija, splošno razširjeni med prebivalstvom, ne glede na spol, izobrazbo ali kraj prebivališča.

Starost se kljub temu pojavlja kot socialno-demografska značilnost, ki najbolj dosledno razlikuje dožemanja. Starejši anketiranci dajejo večji poudarek geopolitičnim in varnostnim vprašanjem. Za osebe, stare 55 let in več, je precej bolj verjetno kot za mlajše Evropejce, da bodo vojno v Ukrajini opredelili kot enega glavnih izzivov EU (42 % v primerjavi s 25 % anketirancev, starih 15–24 let in 25–39 let). Prav tako je verjetneje, da bodo omenjali nedovoljene migracije (38 % v primerjavi z 22 % v starostni skupini 15–24 let), varnost in obramba (28 % v primerjavi z 20 %) ter konflikti na Bližnjem vzhodu (24 % v primerjavi z 18 %).

Mlajši Evropejci namenjajo večji poudarek družbenim izzivom. Anketiranci, stari od 15 do 24 let, pogosteje omenjajo socialne neenakosti (24 % v primerjavi s 16 % med osebami, starimi 55 let in več) in vpliv digitalnih tehnologij na družbo (11 % v primerjavi s 6 % med najstarejšimi anketiranci). Podnebne spremembe so še vedno nekoliko izrazitejše tudi med starejšimi delovno sposobnimi odraslimi in starejšimi (32 % med osebami, starimi 55 let in več, v primerjavi s 24 % med anketiranci, starimi 25–39 let), kar kaže, da okoljska vprašanja zdaj presegajo mlajše generacije.

Življenjski stroški izstopajo zaradi izjemne doslednosti zaskrbljenosti, ki jo povzroča med prebivalstvom. Približno štirje od desetih anketirancev ga omenjajo ne glede na spol, poklic, sestavo gospodinjstva ali pogostost uporabe družbenih medijev, pri čemer so razlike med starostnimi skupinami omejene (od 36 % med osebami, starimi 55 let in več, do 43 % med anketiranci, starimi od 40 do 54 let). To široko soglasje krepi njen položaj prevladujočega izziva, s katerim se trenutno sooča Evropska unija.

Anketiranci, ki zaupajo EU, da bo okrepila varnost in obrambo, bodo vojno v Ukrajini, podnebne spremembe ter varnost in obrambo verjetneje opredelili kot izzive. Nasprotno pa tisti, ki ne zaupajo

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

EU, dajejo večji poudarek življenjskim stroškom in nedovoljenim migracijam. To kaže, da je zaupanje v vlogo EU na področju varnosti in obrambe povezano z različnim dojemanjem izzivov, s katerimi se sooča Evropska unija.

5.2 Prednostne naloge, ki jih Evropejci pričakujejo od EU

Nedovoljene migracije ter varnost in obramba so na vrhu prednostnih nalog, za katere Evropejci in Evropejke pričakujejo, da jih bo EU obravnavala v strogo razvrščeni razvrstitvi

Na vprašanje, katera področja bi morala EU obravnavati prednostno, Evropejci in Evropejke dajejo največjo prednost nedovoljenim migracijam (25 %) ter varnosti in obrambi (24 %). Podnebne spremembe in okolje (21 %) ter vojna v Ukrajini (20 %) tesno sledijo, kar potrjuje, da glavne prednostne naloge, ki se pričakujejo od EU, združujejo notranje pritiske, vprašanja zunanje varnosti in dolgoročne okoljske izzive.

V primerjavi s prejšnjim vprašanjem o glavnih izzivih, s katerimi se sooča EU, je razvrstitev tesneje razvrščena. Nobeno vprašanje jasno ne prevladuje na seznamu prednostnih nalog. To kaže, da Evropejci ne pričakujejo, da se bo EU osredotočila samo na eno glavno področje, temveč da bo ukrepala hkrati na več glavnih političnih področjih.

Druga skupina prednostnih nalog se nanaša na gospodarska in socialna vprašanja. 18 % vprašanih je navedlo gospodarstvo, javne finance in delovna mesta, socialno enakost ter znanja in spretnosti, 15 % jih je navedlo demokracijo, človekove pravice in pravno državo, 14 % pa energijo. Ti rezultati kažejo, da so gospodarska in socialna vprašanja še vedno pomembna, čeprav so manj izrazita kot v prejšnjem vprašanju o izzivih. Druga področja omenjajo manjši deleži Evropejcev: 11 % jih navaja kmetijstvo in

prehransko varnost ter konflikte na Bližnjem vzhodu, sledijo pa industrija in konkurenčnost ter izobraževanje in usposabljanje (9 %), javno zdravje (8 %), vpliv digitalnih tehnologij na družbo (6 %), trgovina (4 %) ter raziskave in inovacije (2 %). Na splošno rezultati kažejo na široko, vendar prednostno agendo, v kateri so neposredna geopolitična in migracijska vprašanja nekoliko pred gospodarskimi, institucionalnimi in sektorskimi prednostnimi nalogami.

V2 Katero od naslednjih področij bi morala EU po vašem mnenju obravnavati prednostno?

Nacionalne prednostne naloge na splošno odražajo glavne izzive, opredeljene v vsaki državi, vendar z nekaterimi razlikami v poudarku

Nedovoljene migracije so najpogostejše navedena prednostna naloga EU v Španiji (3 %), na Cipru (34 %) in v Grčiji (33 %), visoke ravni pa dosegajo tudi v regiji C zechia in na Irskem (obe 32 %), Nizozemskem (31 %) in Portugalskem (30 %). To odraža močan pomen migracij v več južnih državah članicah, kjer je bilo to vprašanje že opredeljeno kot eden glavnih izzivov, s katerimi se sooča EU.

Varnost in obramba sta skupaj z vojno v Ukrajini še posebej pomembni v državah na vzhodu in severu Unije. Varnost in obramba sta najpogostejše navedeni v Litvi (40 %), na Finskem (38 %) in Poljskem (37 %), sledita pa jima Danska in Estonija (obe 33 %) ter Švedska (32 %). Vojna v Ukrajini je še posebej izrazita v Litvi (40 %), na Danskem, v Latviji in na Finskem (vse 31 %) ter v Estoniji in na Švedskem (obe 28 %). Kot pri prejšnjem vprašanju ta vzorec kaže, da so zaradi geografske bližine Rusiji ali Belorusiji in večje izpostavljenosti geopolitičnim posledicam vojne varnostna vprašanja bolj neposredna.

Povezava s prejšnjim vprašanjem je manj neposredna za gospodarske pomisleke, saj seznam prednostnih nalog EU ne vključuje življenjskih stroškov kot takih.

Namesto tega se gospodarska pričakovanja izražajo na področjih, kot so gospodarstvo in javne finance ali delovna mesta, socialna enakost ter znanja in spretnosti. V zvezi s tem izstopa Grčija, saj je 32 % vprašanih navedlo gospodarstvo in javne finance, ta prednostna naloga pa dosega tudi razmeroma visoke ravni na Cipru (29 %). Delovna mesta, socialna enakost ter znanja in spretnosti so pogostejše navedeni na Slovaškem (26 %), v Latviji (25 %), Bolgariji (24 %) in Italiji (23 %). To kaže, da v državah, kjer so gospodarski pomisleki še posebej izraziti, pričakovanja do EU niso zgoščena v eni sami postavki, temveč so razpršena po več področjih gospodarske in socialne politike.

Podnebne spremembe in okolje sledijo drugačnemu vzorcu. Najpogostejše se navaja v Franciji (27 %), Italiji (26 %) in na Danskem (25 %), razmeroma

visoke ravni pa dosega tudi na Malti in Švedskem (obe 24 %) ter na Irskem in Portugalskem (obe 23 %). Ti rezultati na splošno odražajo prejšnje vprašanje: podnebne spremembe in okolje so veliko manj pogosto omenjeni v Latviji (7 %), Litvi in Romuniji (obe 10 %) ter na Slovaškem (11 %). Kar zadeva dožemanje glavnih izzivov EU, se zdijo okoljske prednostne naloge manj osrednje v državah, v katerih varnostni pomisleki, vojna v Ukrajini ali neposrednejši gospodarski pritiski zavzemajo več prostora. Na splošno rezultati držav kažejo močno kontinuiteto med izzivi, ki jih Evropejci opredelijo, in področji, za katera želijo, da jih EU obravnava.

Pričakovanja glede ukrepov EU v starostni strukturi so jasnejša kot pri drugih socialno-demografskih spremenljivkah.

Starejši anketiranci pogostejše dajejo prednost vprašanjem, povezanim z varnostjo. Med osebami, starimi 55 let in več, so nedovoljene migracije navedene za 31 %, varnost in obramba za 29 %, vojna v Ukrajini pa za 27 %. Nasprotno pa so med anketiranci, starimi od 15 do 24 let, te številke nižje, in sicer 16 %, 18 % oziroma 13 %. To odraža prejšnje vprašanje, v katerem je bilo tudi za starejše anketirance verjetneje, da bodo vojno v Ukrajini, nedovoljene migracije ter varnost in obrambo opredelili kot glavne izzive, s katerimi se sooča EU. Nasprotno pa mlajši Evropejci dajejo sorazmerno večji pomen socialnim in institucionalnim prednostnim nalogam. Anketiranci, stari od 15 do 24 let, pogostejše kot tisti, stari 55 let in več, omenjajo delovna mesta, socialno enakost ter znanja in spretnosti (23 % v primerjavi s 14 %), gospodarstvo in javne finance (21 % v primerjavi s 16 %), izobraževanje in usposabljanje (15 % v primerjavi s 6 %) ter demokracijo, človekove pravice in pravno državo (19 % v primerjavi s 15 %).

Podnebne spremembe in okolje ne sledijo preprostemu generacijskemu vzorcu. Omenja ga 21 % oseb, starih od 15 do 24 let, 15 % anketirancev, starih od 25 do 39 let, in 25 % tistih, starih 55 let in več. To potrjuje, da okoljska vprašanja niso omejena na mlajše generacije in da ostajajo del prednostnega

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

programa EU za vse starostne skupine, čeprav različno intenzivno.

Razlike v stališčih so bolj opazne. Anketiranci, ki zaupajo EU, da bo okrepila varnost in obrambo, so bolj verjetni kot tisti, ki ne zaupajo EU, da bo dala prednost varnosti in obrambi (26 % v primerjavi z 22 %), vojni v Ukrajini (23 % v primerjavi s 16 %) ter podnebnim spremembam in okolju (23 % v primerjavi s 17 %). Nasprotno pa je za tiste, ki ne zaupajo EU, da bo okrepila varnost in obrambo, precej bolj verjetno, da bodo dali prednost nedovoljenim migracijam (33 % v primerjavi z 20 %). Ti rezultati kažejo, da je širši odnos do EU povezan z različnimi pričakovanji glede tega, kaj bi morala Evropska unija prednostno obravnavati, tudi če splošna hierarhija skrbi ostaja razmeroma stabilna.

6. Varnost in obramba EU

6.1 Domnevna grožnja nacionalni varnosti in podpora obrambni avtonomiji EU

Evropejci se počutijo manj neposredno ogrožene kot na začetku leta 2026, vendar še vedno močno podpirajo bolj avtonomno evropsko obrambo

Glede na trenutne mednarodne razmere se šibka orgija Evropejcev strinja, da je varnost njihove države ogrožena (52 %), vključno z 19 %, ki se popolnoma strinjajo, in 33 %, ki se nagibajo k strinjanju. Vendar se je ta občutek negotovosti v primerjavi z januarjem 2026 močno zmanjšal, in sicer za 16 odstotnih točk.

To zmanjšanje ne pomeni šibkejše podpore obrambnim zmogljivostim na ravni EU. Nasprotno pa se več kot dve tretjini Evropejcev in Evropejk strinjata, da bi morala EU okrepiti svoje zmogljivosti

opredeljene v prejšnjem oddelku, v katerem sta se varnost in obramba uvrstili med najpomembnejša področja, za katera Evropejci in Evropejke pričakujejo, da jih bo EU obravnavala.

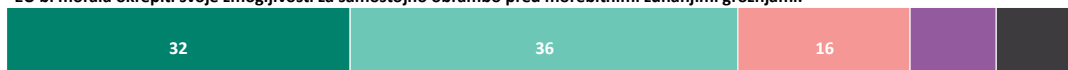
Občutek grožnje je med državami članicami še vedno neenakomeren, podpora avtonomni obrambi EU pa je na splošno skupna

Rezultati na ravni držav kažejo, da se dojemanje groženj nacionalni varnosti po EU zelo razlikuje. Najvišje stopnje strinjanja, da je varnost države ogrožena, so na Cipru (74 %), sledijo Malta (66 %), Litva (65 %), Lu xembourg (64 %), Estonija (62 %) in Danska (61 %). Razmeroma visoke ravni so bile zabeležene tudi v Grčiji (59 %), Romuniji (58 %), Nemčiji (57 %) ter Franciji in na Poljskem (obe 56 %). Nasprotno pa je zaznavanje ogroženosti precej manjše v Sloveniji (32 %), na Hrvaškem (39 %), v Avstriji (42 %), na Madžarskem (43 %), v Belgiji in

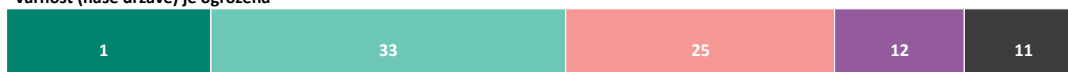
V7 V kolikšni meri se strinjate ali ne strinjate z naslednjimi trditvami ?

■ Popolnoma se strinjam ■ Težnja k strinjanju ■ Nagnjeni k nestrinjanju ■ Popolnoma se ne strinjam ■ Ne vem, če

EU bi morala okrepiti svoje zmogljivosti za samostojno obrambo pred morebitnimi zunanjimi grožnjami.

Varnost (naše države) je ogrožena

za samostojno obrambo pred morebitnimi zunanjimi grožnjami (6 %), vključno z 32 %, ki se s tem popolnoma strinjajo. To kaže, da podpora močnejši evropski obrambi ni le odziv na neposreden občutek nacionalne negotovosti, temveč odraža tudi širše pričakovanje, da bi se morala biti EU sposobna zaščititi v bolj negotovem mednarodnem okolju.

Kontrast med obema rezultatoma je zelo pomemben. Čeprav manj Evropejcev meni, da je njihova država neposredno ogrožena, velika večina še vedno podpira krepitev avtonomnih obrambnih zmogljivosti EU. To odraža prednostne naloge,

Bolgariji (obe 44 %), Italiji (45 %) in na Slovaškem (47 %). V teh državah se manj kot polovica vprašanih strinja, da je varnost njihove države ogrožena.

Zmanjšanje občutka grožnje v primerjavi z januarjem 2026 je opazno v večini držav članic. V več državah je zmanjšanje še posebej izrazito, zlasti na Nizozemskem (–25 točk), v Franciji (–24 točk), Belgiji (–21 točk), Italiji (–19 točk) ter Nemčiji in na Švedskem (obe –18 točk). To kaže, da strmega upada, opaženega na ravni EU, ne povzroča majhno število držav, temveč odraža širše zmanjšanje zaznane negotovosti po vsej Evropski uniji. Vendar pa zmanjšanje ni enotno: občutek ogroženosti

Flash Eurobarometer

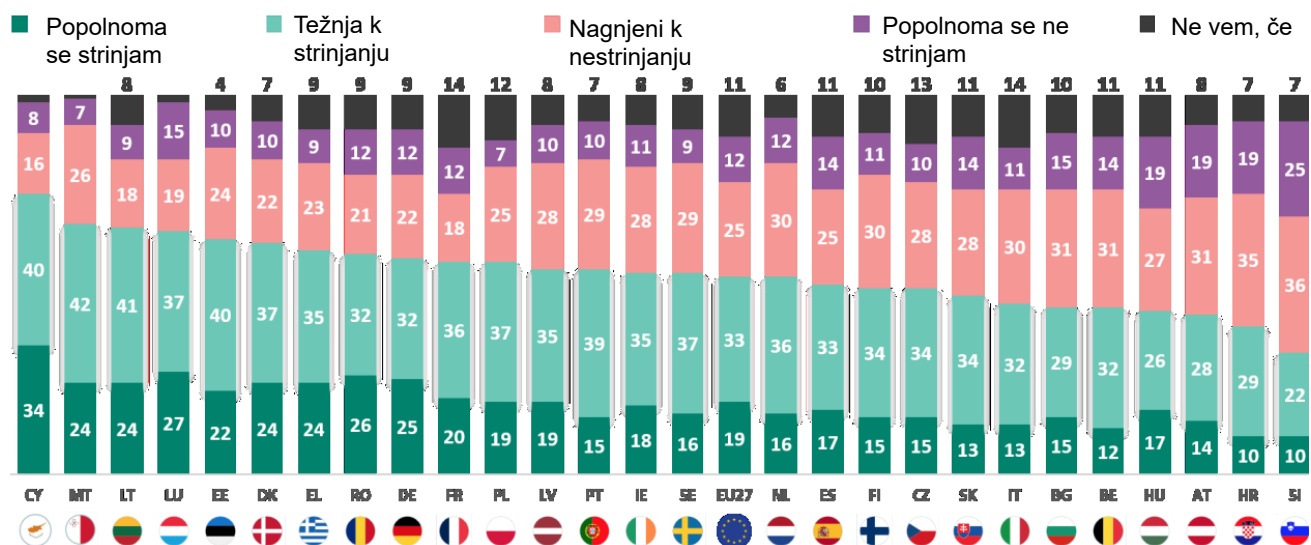
Izzivi in prednostne naloge EU

ostaja skoraj nespremenjen na Cipru (–1 točka), v Luksemburgu (9 točk) in na Malti (6 točk) pa se celo poveča, kar potrjuje, da nacionalne razmere še naprej oblikujejo dožemanje varnosti.

Podpora EU pri krepitevi njenih avtonomnih obrambnih zmogljivosti je veliko bolj homogena. Večina se strinja s to izjavo v vseh državah članicah, od 62 % v Italiji do 92 % na Malti. Najvišje ravni so bile ugotovljene na Malti (92 %), v Luksemburgu (91 %) in na Cipru (88 %), sledijo pa jim Danska (80 %), Estonija (79 %), Portugalska (78 %) in Litva (77 %). Tudi v državah, kjer je podpora najnižja, je jasno, da še vedno temelji na večini, kot so Italija (62 %), Poljska (65 %), Avstrija in Slovenija (obe 66 %) ter Bolgarija in Švedska (obe 67 %). To kaže, da se Evropejci sicer razlikujejo po tem, kako neposredno se počutijo ogrožene, vendar je podpora krepitevi obrambnih zmogljivosti EU skupno stališče po vsej Evropski uniji.

V7 V kolikšni meri se glede na trenutne mednarodne razmere strinjate ali ne strinjate z naslednjimi trditvami?

Varnost (naše države) je ogrožena

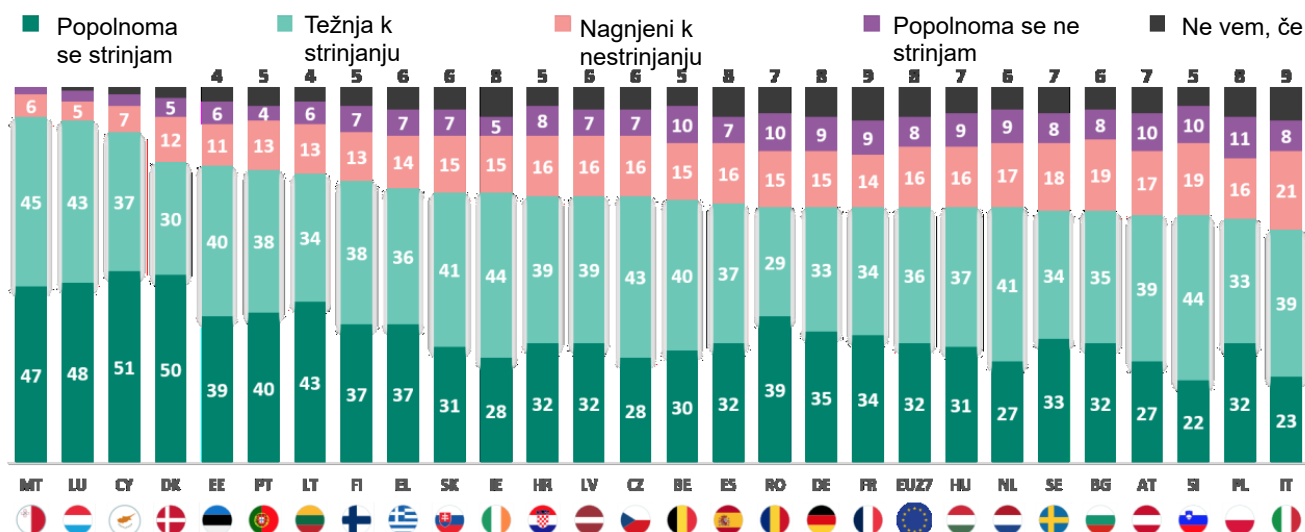

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

V7 V kolikšni meri se glede na trenutne mednarodne razmere strinjate ali ne strinjate z naslednjimi trditvami?

EU bi morala okrepiti svoje zmogljivosti za samostojno obrambo pred morebitnimi zunanjimi grožnjami.

Najmočnejše razlike so vedenjske. Anketiranci, ki zaupajo EU, da bo okrepila varnost in obrambo, bodo veliko verjetneje podprli avtonomno obrambno zmogljivost EU kot tisti, ki ne zaupajo EU na tem področju (75 % v primerjavi z 59 %). Podobna vrzel je ugotovljena med tistimi, ki so zadovoljni in nezadovoljni s spoštovanjem pravne države v EU (77 % v primerjavi z 61 %). Ti rezultati kažejo, da je podpora avtonomni obrambi EU tesno povezana s širšim zaupanjem v sposobnost EU za učinkovito ukrepanje. Vendar tudi med bolj skeptičnimi skupinami podpora še vedno temelji na večini, kar potrjuje, da je krepitev obrambnih zmogljivosti EU splošno skupno pričakovanje evropskega prebivalstva.

Socialno-demografske razlike so omejene glede na zaznano grožnjo, vendar so bolj opazne glede podpore avtonomni obrambi EU. Socialno-demografske razlike v dojemanju, da je država ogrožena, so še vedno razmeroma omejene. V nasprotju s prejšnjimi vprašanji o glavnih izzivih in prednostnih nalogah EU starost odgovorov ne strukturira močno. Dogovor, da je ogrožena nacionalna varnost, znaša 54 % med osebami, starimi od 15 do 24 let in od 25 do 39 let, 50 % med osebami, starimi od 40 do 54 let, in 53 % med osebami, starimi 55 let in več. To kaže, da je občutek ogroženosti razmeroma razširjen med generacijami, kadar so državljani neposredno vprašani o varnosti svoje države. Razlike med spoloma so prav tako skromne, čeprav je pri ženskah (54 %) nekoliko večja verjetnost kot pri moških (51 %), da se strinjajo, da je varnost njihove države ogrožena.

Podpora za krepitev avtonomnih obrambnih zmogljivosti EU kaže bolj izrazite socialno-demografske vzorce. Večja je med anketiranci, starimi 55 let in več (74 %), kot med anketiranci, starimi 15–24 let (63 %), 25–39 let (62 %) in 40–54 let (65 %). To deloma odraža prejšnje ugotovitve, ki kažejo, da starejši anketiranci dajejo večjo težo geopolitičnim in varnostnim vprašanjem.

6.2 Zaupanje v EU za krepitev varnosti in obrambe

Večina Evropejcev zaupa EU, da bo okrepila varnost in obrambo, čeprav je zaupanje zmernejše od podpore avtonomni obrambi EU.

Evropejci zaupajo Evropski uniji, da bo okrepila varnost in obrambo v Evropi ter zaščitila svoj citi zens (56 %), vključno z 12 %, ki ji popolnoma zaupajo, in 44 %, ki ji običajno zaupajo. V primerjavi z januarjem 2026 se je zaupanje v EU za okrepitev varnosti in obrambe povečalo za štiri odstotne točke, medtem ko se je delež tistih, ki mu sploh ne zaupajo, zmanjšal. Rezultati torej kažejo na skromno, vendar jasno izboljšanje zaupanja v sposobnost EU za ukrepanje na področju varnosti in obrambe.

Ta rezultat je treba brati skupaj s prejšnjim vprašanjem. Medtem ko se več kot dve tretjini Evropejcev strinjata, da bi morala EU okrepiti svoje zmogljivosti za samostojno obrambo pred morebitnimi zunanjimi grožnjami, manjša večina zaupa EU, da bo okrepila varnost in obrambo v praksi. Ta vrzel kaže, da je podpora načelu močnejše evropske obrambe širša od zaupanja v zmožnost EU, da ga uresniči. Kljub temu dejstvo, da ima zaupanje večino in da se je od januarja 2026 povečalo, potrjuje, da številni državljani EU dojemajo kot pomembnega akterja na področju varnosti in

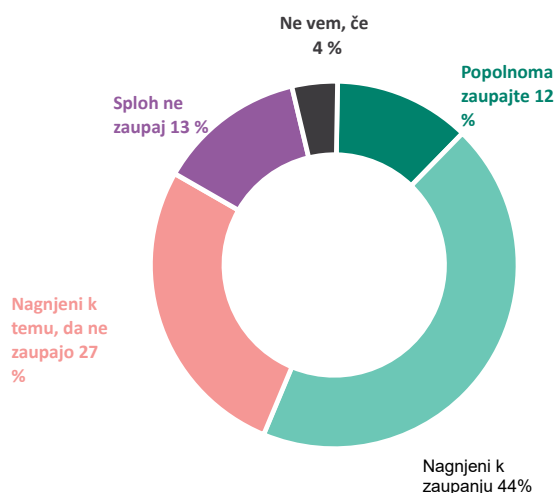
Zaupanje v EU na področju varnosti in obrambe je največje na Malti in v Luksemburgu, manjše pa v več največjih državah članicah.

Zaupanje v EU za krepitev varnosti in obrambe se med državami članicami zelo razlikuje. Najvišjo raven dosega na Malti (91 %) in v Luksemburgu (88 %), sledijo ji Ciper (76 %), Portugalska, Danska in Litva (vse 75 %) ter Estonija (72 %). V teh državah je zaupanje v zmožnost EU, da zaščiti državljane, precej nad povprečjem EU.

Na drugi strani lestvice je zaupanje najnižje v Grčiji in na Češkem (obe 47 %). Razmeroma nizka je tudi v Nemčiji in Italiji (v obeh 50 %), na Slovaškem in v Bolgariji (v obeh 52 %) ter v Franciji in Avstriji (v obeh 53 %). To potrjuje, da je zaupanje v vlogo EU na področju varnosti in obrambe v več velikih državah članicah, zlasti v Nemčiji, Italiji in Franciji, bolj omejeno, čeprav ga ima večina ali skoraj večina v skoraj vseh državah članicah.

Vzorec držav se le delno prekriva z občutkom nacionalne grožnje, opisanim v prejšnjem oddelku. V Italiji in Estoniji je visoka raven zaupanja v EU povezana z močnim dožemanjem varnostnih tveganj, kar kaže, da lahko države, ki so bolj izpostavljene geopolitičnim posledicam vojne v Ukrajini, tudi bolj zaupajo obrambnim ukrepom na ravni EU. Vendar to ni sistematično. Nekatere države z razmeroma visoko zaznano grožnjo, kot sta Francija ali Nemčija, kažejo zmernejšo raven

V8 V kolikšni meri zaupate Evropski uniji, da bo okrepila varnost in obrambo v Evropi ter bolje zaščitila svoje državljane?

obrambe.

zaupanja v EU na tem področju. To kaže, da

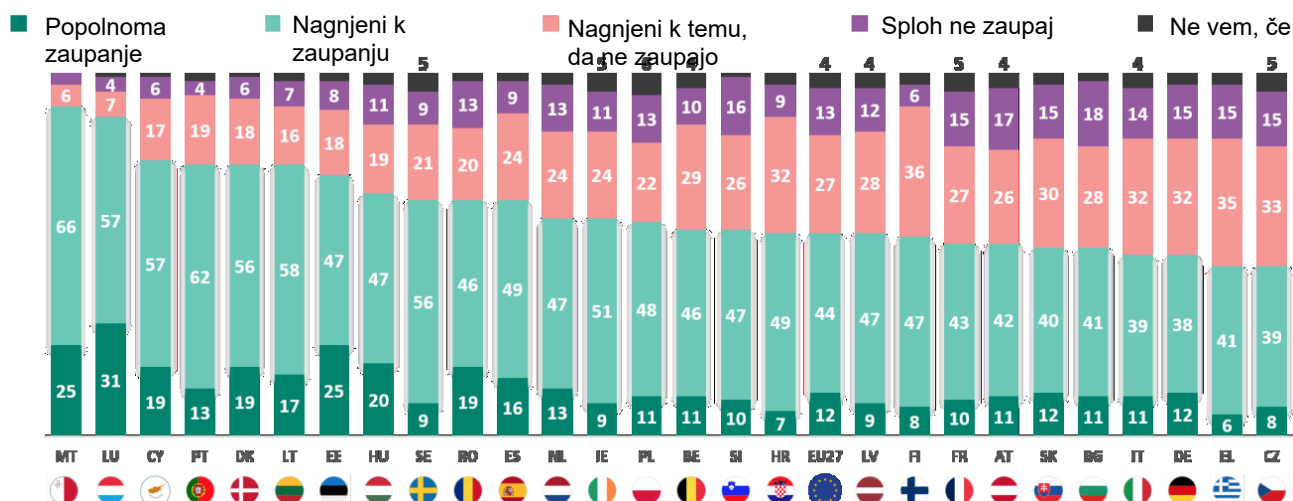
Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

zaupanja v varnostno in obrambno vlogo EU ne oblikuje le izpostavljenost zunanjim grožnjam, temveč tudi širši nacionalni odnos do zmogljivosti EU za učinkovito ukrepanje.

V primerjavi z januarjem 2026 se je zaupanje v večini držav članic povečalo, čeprav v različnem obsegu. Največje povečanje je bilo zabeleženo na Malti (24 točk), v Franciji (13 točk), Luksemburgu (12 točk), Avstriji (10 točk) in Sloveniji (9 točk). Zaupanje se je opazno povečalo tudi v Bolgariji in na Madžarskem (obe 8 točk), na Danskem in v Grčiji (obe 7 točk) ter v Belgiji (6 točk). Splošno povečanje zaupanja je v Evropski uniji zelo razširjeno, vendar neenakomerno.

V8 V kolikšni meri zaupate Evropski uniji, da bo okrepila varnost in obrambo v Evropi ter bolje zaščitila svoje državljane?

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

Zaupanje v varnost in obrambo v EU je večje med mlajšimi anketiranci in tistimi s širšim zaupanjem v EU

Starost je ena najjasnejših ločnic. Zaupanje v EU za krepitev varnosti in obrambe je največje med anketiranci, starimi od 15 do 24 let (65 %), in ostaja nad povprečjem EU (56 %) med tistimi, starimi od 25 do 39 let (59 %). Nižja je med anketiranci, starimi od 40 do 54 let (53 %), in tistimi, starimi 55 let in več (55 %).

Ta starostni vzorec je opazen, ker je za starejše anketirance na splošno verjetneje, da bodo vprašanja, povezana z varnostjo, opredelili kot izzive ali prednostne naloge za EU. Zdi se, da je manj verjetno, da bi se mlajši anketiranci počutili neposredno zaskrbljeni zaradi varnostnih groženj, vendar je bolj verjetno, da bodo zaupali EU, da bo ukrepala na tem področju. To kaže na razliko med dojemanjem grožnje, ki je običajno močnejše med starejšimi anketiranci, in zaupanjem v ukrepe EU, ki je močnejše med mlajšimi Evropejci.

Razlike med spoloma so omejene, čeprav je pri moških (58 %) verjetnost, da zaupajo EU na tem področju, nekoliko večja kot pri ženskah (55 %). Zaupanje je večje tudi med anketiranci s terciarno izobrazbo (61 %) kot med anketiranci z višjo sekundarno ali posekundarno neterciarno izobrazbo (54 %) ali nižjo stopnjo izobrazbe (55 %).

Najmočnejše razlike so vedenjske. Anketiranci, ki so zadovoljni s spoštovanjem pravne države v EU (79 %), veliko bolj zaupajo EU, da bo okrepila varnost in obrambo, kot tisti, ki niso zadovoljni (36 %). To

potrjuje, da je zaupanje v vlogo EU na področju varnosti in obrambe tesno povezano s širšim zaupanjem v delovanje Evropske unije.

Zaupanje v EU na področju obrambe je občutno večje med mlajšimi od 25 let (65 %)

V8 V kolikšni meri zaupate Evropski uniji, da bo okrepila varnost in obrambo v Evropi ter bolje zaščitila svoje državljane?

7. Tehnične specifikacije

Med 19. in 24. junijem 2026 je bila ta raziskava Flash Eurobarometer 584 izvedena na zahtevo Generalnega direktorata za komuniciranje Evropske komisije (GD COMM, enota za javno mnenje in udejstvovanje državljanov). Gre za anketo, ki jo usklajuje Generalni direktorat za komuniciranje (GD COMM, enota za javno mnenje in udeležbo državljanov).

Ta raziskava Flash Eurobarometer zajema splošno prebivalstvo, staro 15 let in več, v vseh 27 državah članicah EU. Ta ciljna populacija ustreza širši javnosti, kot je opredeljena v okvirni pogodbi Flash Eurobarometer. Skupno je bilo prek računalniško podprtega spletnega anketiranja (CAWI) opravljenih 25.904 intervjujev.

Načrt vzorčenja sledi standardnim specifikacijam okvirne pogodbe s 1 000 razgovori v večjih državah članicah in 500 razgovori v manjših državah članicah (LU, CY, MT).

Število razgovorov po državah

EU	EU	25904	LV	Latvija	1010
BE	Belgija	1039	LT	Litva	1005
BG	Bolgarija	1007	LU	Luksemburg	506
CZ	Češka	1016	HU	Madžarska	1030
DK	Danska	1015	MT	Malta	512
DE	Nemčija	1008	NL	Nizozemska	1024
EE	Estonija	1005	AT	Avstrija	1017
IE	Republika Irska	1036	PL	Poljska	1024
EL	Grčija	1008	PT	Portugalska	1005
ES	Španija	1005	RO	Romunija	1014
FR	Francija	1005	SI	Slovenija	1016
kadrovsk a	Hrvaška	1031	SK	Slovaška	1003
IT	Italija	1009	FI	Finska	1024
CY	Ciper	521	SE	Švedska	1009

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

Razlika do zgornje meje napake

Za rezultate raziskave veljajo dovoljena odstopanja pri vzorčenju. „Meja napake“ količinsko opredeljuje negotovost glede rezultata ankete (ali zaupanje vanj). Praviloma velja, da več kot je opravljenih razgovorov (velikost vzorca), manjša je stopnja napake. Z vzorcem 500 se doseže dovoljeno odstopanje, ki ne presega 4,4 odstotne točke, z vzorcem 1 000 pa se doseže dovoljeno odstopanje, ki ne presega 3,1 odstotne točke.

(preglednica iz drugega poročila Eurobarometra)

Statistične razlike zaradi postopka vzorčenja

(s 95-odstotno stopnjo zaupanja)

različne velikosti vzorcev so v vrsticah

različni opaženi rezultati so v stolpcih

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N=1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N = 2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000

8. Questionnaire

Način intervjuja: Na spletu (CAWI)

Ciljna populacija: Javnost na splošno, 15+

Pokritost: 27 držav članic EU

Datumi terenskega dela: od 19. do 24. junija 2026

Vzorec s izve: 25904 intervjujev (približno 1000 v večjih državah in 500 v manjših državah)

Zajeta socialno-demografska vprašanja: starost, spol, izobrazba, poklic, regija, urbanizacija, sestava gospodinjstva in finančne težave.

EU: prednosti, izzivi in prednostne naloge

V1: Kateri od naslednjih izzivov so po vašem mnenju trenutno glavni izzivi, s katerimi se sooča EU? Izberite največ tri odgovore.

(RANDOMIZIJA 1–11 – NAJVEČJE 3 ODGOVORI)

Socialne neenakosti 1

Nezadostna gospodarska rast 2

Življenjski stroški 3

Vojna v Ukrajini 4

Konflikti na Bližnjem vzhodu (M) 5

Podnebne spremembe in okoljska vprašanja 6

Nedovoljene migracije 7

Kriminal in terorizem 8

Vpliv digitalnih tehnologij na družbo 9

Dezinformacije in manipulacija z informacijami 10

Varnostna in obrambna vprašanja 11

Drugih 12

Št. 13

Št. ogledov: 998

V2 Katera od naslednjih področij bi morala EU po vašem mnenju obravnavati prednostno? Izberite največ tri odgovore.

(RANDOMIZIJA 1–17 – NAJVEČJE 3 ODGOVORNOSTI)

Nedovoljene migracije 1

Vojna v Ukrajini 2

Varnost in obramba 3

Gospodarstvo in javne finance 4

Industrija in konkurenčnost 5

Kmetijstvo in prehranska varnost 6

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

Podnebne spremembe in okolje 7
Izobraževanje in usposabljanje 8
Delovna mesta, socialna enakost ter znanja in spretnosti 9
Energija 10
Trgovina 11
Raziskave in inovacije 12
Javno zdravje 13
Vpliv digitalnih tehnologij na družbo (N) 14
Demokracija, človekove pravice in pravna država 15
Konflikti na Bližnjem vzhodu (N) 16
Ostalo 17
Št. 18
Št. ogledov: 998

Demokracija in pravna država v EU

V3 Kateri od naslednjih elementov so po vašem mnenju najpomembnejši elementi demokratične družbe?

(RANDOMIZIJA 1–10 – NAJVEČJE 3 ODGOVORNOSTI)

Svobodne in poštene volitve 1
Svoboda govora/izražanja 2
Svoboda in neodvisnost medijev 3
Spoštovanje pravne države in varstvo temeljnih pravic 4
Neodvisni pravosodni sistem 5
Državljeni lahko sodelujejo v javni razpravi in odločanju 6
Preglednost in odgovornost političnih voditeljev 7
Spoštovanje pravic manjšin 8
Boj proti korupciji 9
Močna opozicija, ki lahko kritizira vlado 10
Drugih 11
Nihče od teh 12
Ne vem, če jih je 13.

Q4 Ov erall, kako zadovoljni ali nezadovoljni ste s spoštovanjem pravne države v ...

(Samo za pomoč)

		Zelo zadovoljen	(-Precej zadovoljen	Precej nezadovoljen	Zelo nezadovoljen	Ne vem, če
	a)					
1	(NAŠA DRŽAVA)	1	2	3	4	998
2	EU	1	2	3	4	998

V5 Za vsako od naslednjih dejanj mi povejte, ali menite, da je učinkovito ali ne pri spodbujanju političnega odločanja na ravni EU po volitvah?

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

(RANDOMIZE – EN ODGOVOR NA LINJO)

		Zelo učinkovito	Precej učinkovito	Ne učinkovito	preveč sploh učinkovito	niNe vem, če
1	Biti član združenja ali nevladne organizacije	1	2	3	4	998
2	Sodelujte v evropski državljanski pobudi (zahtevi, ki jo podpiše vsaj milijon državljanov iz vsaj sedmih držav članic in v kateri je Evropska komisija pozvana, naj predlaga nove zakone na področjih, na katerih ima Komisija pooblastila za ukrepanje) ali evropskem državljanskem forumu (naključno izbrana skupščina državljanov na ravni EU, ki sodeluje pri pripravi političnih priporočil).					
3	Sodelovanje v političnih gibanjih, strankah ali sindikatih					
4	Bojkotirati ali kupiti določene izdelke iz političnih, etičnih ali okoljskih razlogov					
5	Sodelujte na demonstracijah ali protestih					

Neodvisnost in trgovina

V6 V kolikšni meri se strinjate ali ne strinjate z naslednjimi trditvami?

(ROTATE – ena pomoč na liniji)

		Popolnoma strinjam	seTežnja k strinjanju	Nagnjeni nestrinjanju	kPopolnoma se neNe vem, če
1	Države članice lahko dosežejo boljše rezultate v trgovinskih pogajanjih s sodelovanjem na ravni EU	1	2	3	4 998
2	EU bi morala okrepiti svojo gospodarsko neodvisnost z diverzifikacijo trgovinskih odnosov	1	2	3	4 998

D efence, vključno s prihodnjo varnostno strategijo

V7 V kolikšni meri se glede na trenutne mednarodne razmere strinjate ali ne strinjate z naslednjimi trditvami?

(ROTATE – ena pomoč na liniji)

		Popolnoma strinjam	seTežnja k strinjanju	Nagnjeni nestrinjanju	kPopolnoma se neNe vem, če
1	Varnost (naše države) je ogrožena	1	2	3	4 998
2	EU bi morala okrepiti svoje zmogljivosti za samostojno obrambo pred morebitnimi zunanjimi grožnjami (N)	1	2	3	4 998

V8 V kolikšni meri zaupate Evropski uniji, da bo okrepila varnost in obrambo v Evropi ter zaščitila svoje pravice?

(Samo za pomoč)

Popolnoma zaupanje

1

Flash Eurobarometer

Izzivi in prednostne naloge EU

Nagnjeni k zaupanju	2
Nagnjeni k temu, da ne zaupajo	3
Sploh ne zaupaj	4
Ne vem, če	4

Energetska kriza

V9 Kaj lahko po vašem mnenju EU pomaga pri prehodu s fosilnih goriv?

(FIRSTLY IS EXCLUSIVE – AND THEN -MULTIPLE -RANDOMISE)

Večja elektrifikacija	1
Zmanjšanje porabe energije z ukrepi za energetske učinkovitost	2
Spodbujanje lokalnih ukrepov, kot so energetske skupnosti	3
Razvoj več zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov, npr. z novimi vetrnimi elektrarnami in sončnimi parki	4
Naložbe v jedrske rešitve	5
drugo	6
Ne vem, če	998

1. Najprej?

2. In potem?

Q10 Kateri od naslednjih ukrepov ste sprejeli v odziv na zvišanje cen energije po začetku vojne v Iranu (konec februarja 2026), da bi zmanjšali svojo porabo energije in dejavneje upravljali svojo porabo energije? Še vedno imate ...

(MOLIČNA ODGOVORNOST – NOBEN IN DK JE IZKLJUČEN – RANDOMIZA)

Zmanjšana uporaba ogrevanja ali hlajenja	1
Zmanjšana skupna poraba električne energije	2
Izboljšana izolacija ali energetska učinkovitost vašega doma	3
Naložbe v energetske učinkovitejše naprave	4
Pozorneje spremljajte svojo porabo energije	5
Primerjajte ali zamenjajte dobavitelja energije ali pogodbo	6
Uporabljeni pametni orodja ali aplikacije za upravljanje porabe energije	7
Prilagojena poraba energije zaradi nižjih cen ali manjše porabe ob urah z višjimi cenami (npr. jutraj, zvečer)	8
Nameščene ali preučene rešitve za energijo iz obnovljivih virov (npr. sončni paneli)	9
Pridružil se je energetske skupnosti	10
Spremenite svoje prometne navade, da zmanjšate porabo energije	11

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

drugo	12
Jih ni.	13
Ne vem, če	998

Družabni mediji

V 11 Kako zaskrbljeni ste zaradi naslednjih tveganj, s katerimi se soočajo otroci na družbenih medijih?

(ONE ODGOVOREN SAMO - RANDOMIZE)

	Zelo zaskrbljeni	Nekoliko zaskrbljeni	Ne preveč zaskrbljeni	sploh ne zadeva	Ne vem, če
1 Izpostavljenost škodljivi vsebini (npr. nasilju, samopoškodovanju, ekstremizmu, škodljivemu zdravju ali kozmetičnemu svetovanju)	1	2	3	4	998
2 Spletno navezovanje stikov za spolne namene ali spolno izkoriščanje	1	2	3	4	998
3 Kibernetško ustrahovanje ali nadlegovanje	1	2	3	4	998
4 Zasvojevalna zasnova	1	2	3	4	998
5 Tveganja v zvezi z zasebnostjo podatkov (npr. zbiranje osebnih podatkov otrok)	1	2	3	4	998
6 Zaposlovanje za nezakonite dejavnosti	1	2	3	4	998

V12 Akt o digitalnih storitvah od spletnih platform zahteva, da otroke bolje zaščitijo pred škodo, ki bi lahko nastala zaradi kibernetškega ustrahovanja, pridobivanja otrok za spolne namene, izpostavljenosti nasilnemu ekstremističnemu materialu, zasvajajoče zasnove ali tako imenovanih zajčjih lukenj. Katerega od naslednjih ukrepov bi morala po vašem mnenju sprejeti EU, da bi dodatno okrepila zaščito otrok na spletu?

(Samo za pomoč)

Sprejeti pravila na ravni EU, ki ponudnikom družbenih medijev prepovedujejo ponujanje storitev otrokom, mlajšim od določene starosti	1
Sprejeti pravila na ravni EU, ki ponudnike družbenih medijev zavezujejo k odložitvi zagotavljanja dostopa do nekaterih nevarnih družbenih medijev otrokom, mlajšim od določene starosti.	2
Okrepiti sredstva, dodeljena organom kazenskega pregona	3
Upravljanje varnosti otrok na spletu brez dodatnih ukrepov na ravni EU je prepuščeno staršem in šolam	4
Dodatni ukrepi niso potrebni	5
Ne vem, če	998

VPRAŠANJA O RAZISKOVANJU

V 13 Kako pogosto ste v zadnjih sedmih dneh na spletu naleteli na informacije, ki jih ...

(Preusmerjeno s strani ONE ANSWER PER LINE)

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

	Dnevno ali skoraj vsak dan	Večkrat na teden	Manj pogosto	Nikoli	Ne vem, če	
1 Nismo bili prepričani, ali je bil zanesljiv.	1	2	3	4		998
2 Domnevno napačna ali zavajajoča	1	2	3	4		998
Domnevno je bil del poskusa tuje države						
3 ali organizacije, da bi vplivala na vaše mnenje.	1	2	3	4		998

Povprašajte vse

V14 Kaj običajno počnete, ko na spletu naletite na informacije, za katere menite, da bi lahko bile napačne ali zavajajoče?

(MOŽNA ODGOVORNOST, MOŽNA – RANDOMIZE 1–5)

Prezri ga	1
Preverite ga s primerjavo z drugimi viri	2
Prijavite ga na platformo ali spletno mesto	3
Pogovorite se s prijatelji / družino	4
Delite ga na spletu	5
Ne vem, če	998

Povprašajte vse

V 15 Kateri od naslednjih ukrepov, če obstajajo, bi bilo treba dati prednost zmanjšanju negativnega učinka napačnih ali zavajajočih informacij na spletu?

(MAX. 2 ODGOVORI – NOBEN IN DK JE IZKLJUČEN – RANDOMIZA 1–6)

Strožja pravila za spletne platforme in platforme družbenih medijev	1
Več izobraževanja in medijske pismenosti za državljane	2
Neodvisnejše preverjanje dejstev o spletnih vsebinah	3
Strožje sankcije proti nezakonitim spletnim vsebinam in dejavnostim	4
Jasno označevanje umetnoizvelično ustvarjenih ali prirejenih vsebin	5
Najnižja starostna meja za dostop do družbenih medijev	6
Dodatni ukrepi niso potrebni	7
Ne vem, če	998

Povprašajte vse

DX 1 Kako uporabljate platforme družbenih medijev, da bi dobili informacije o trenutnih težavah ali političnih vprašanjih?

(Samo za pomoč)

Večkrat na dan	1
----------------	---

Flash Eurobarometer
Izzivi in prednostne naloge EU

Enkrat dnevno	2
Večkrat na teden	3
Manj pogosto	4
Nikoli	5
Ne vem, če	998